

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Katedra rakouských a německých studií

Bakalářská práce

2023

Karolína Mrázková

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Katedra rakouských a německých studií

**Ideová blízkost politické strany AfD k Putinovskému
Rusku**

Bakalářská práce

Autor práce: Karolína Mrázková

Studijní program: Česko – Německá Studia

Vedoucí práce: JUDr. Vladimír Handl, CSc.

Rok obhajoby: 2023

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 18.7.2023

Karolína Mrázková

Bibliografický záznam

MRAZKOVÁ, Karolína. *Ideová blízkost politické strany AfD k Putinovskému Rusku*. Praha, 2023. 66 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií, Katedra rakouských a německých studií. Vedoucí diplomové práce JUDr. Vladimír Handl, CSc.

Rozsah práce: 85 932 znaků s mezerami

Abstrakt

Tato bakalářská práce analyzuje politické ideologie a zahraniční politiku Alternativy pro Německo (AfD) a Jednotného Ruska v období 2014 až 2022. Práce se zaměřuje na vzestup AfD a roli Jednotného Ruska v ruské politice, přičemž poskytuje podrobný vhled do "Putinismu". Komparativní analýza postojů obou stran ukázala, že sdílejí nacionalistickou politiku upřednostňující národní suverenitu a kritický postoj k liberálním myšlenkám a globálním institucím. Obě strany prosazovaly užší diplomatické vztahy s Ruskem a byly proti sankcím. Zásadní rozdíly byly v jejich postojích k imigraci a ke vztahům s Tureckem, OSN a NATO. Obě strany staví své ideologie na státní suverenitě a ochraně národní identity. Tato práce naznačuje, že toto téma vyžaduje další zkoumání, zejména v kontextu rostoucích sympatií AfD k ruskému vedení a potenciálního dopadu na německou politickou krajinu.

Abstract

This thesis analyses the political ideologies and foreign policy of the Alternative for Germany (AfD) and United Russia between 2014 and 2022. The thesis focuses on the rise of the AfD and the role of United Russia in Russian politics, providing a detailed insight into 'Putinism'. A comparative analysis of the positions of the two parties reveals that they share a nationalist politics favoring national sovereignty and a critical stance towards liberal ideas and global institutions. Both sides advocated closer diplomatic relations with Russia and opposed sanctions. There were fundamental differences in their positions on immigration and on relations with Turkey, the UN and NATO. Both sides base their ideologies on state sovereignty and the protection of national identity. This thesis suggests that this topic requires further investigation, especially in the context of the AfD's growing sympathy for the Russian leadership and its potential impact on the German political landscape.

Klíčová slova

Alternative für Deutschland, Jednotné Rusko, Putin, populismus, autoritářství, politická strana

Keywords

Alternative für Deutschland, United Russia, Putin, populism, authoritarianism, political party

Title

The AfD's ideological proximity to Putin's Russia

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu doktorovi Handlovi za věčné rady, profesionalitu a trpělivost a také své rodině, která mě v průběhu studia neustále podporovala.

Obsah

ÚVOD	2
1. AFD: VZESTUP PRAVICOVÉHO POPULISMU V NĚMECKU	4
1.1 AFD: PROMĚNY, KONTROVERZE	4
1.2 AFD: EUROSKEPTICISMUS, IMIGRAČNÍ POLITIKA A KONZERVATIVNÍ HODNOTY V SOUČASNÉM NĚMECKÉM POLITICKÉM PROSTORU	9
2. JEDNOTNÉ RUSKO: PRAVÁ RUKA VLADIMÍRA PUTINA	14
2.1 JEDNOTNÉ RUSKO: NÁSTROJ K CENTRALIZACI FEDERACE	14
2.2 PUTINISMUS	16
3. POSTOJE STRAN AFD A JEDNOTNÉ RUSKO K ZAHRANIČNÍ A BEZPEČNOSTNÍ POLITICE.....	19
3.1 ZAHRANIČNÍ A BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA AFD	20
3.1.1 <i>Mezinárodní vztahy a diplomacie podle AfD.....</i>	<i>21</i>
3.1.2 <i>AfD a antiliberalismus</i>	<i>24</i>
3.1.3 <i>Vize AfD národní bezpečnosti a vojenské politiky.....</i>	<i>25</i>
3.1.4 <i>Postoje AfD k OSN a Radě bezpečnosti OSN</i>	<i>27</i>
3.1.5 <i>Postoje AfD k NATO A USA</i>	<i>28</i>
3.2 ZAHRANIČNÍ A BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA JEDNOTNÉHO RUSKA	30
3.2.1 <i>Jednotné Rusko: Postoje a politika v mezinárodním Kontextu</i>	<i>31</i>
3.2.2 <i>Jednotné Rusko a antiliberalismus</i>	<i>34</i>
3.2.3 <i>Národní bezpečnost a vojenská politika: Perspektiva strany Jednotné Rusko.....</i>	<i>35</i>
3.2.4 <i>Jednotné Rusko: Postoje k OSN a Radě bezpečnosti.....</i>	<i>38</i>
3.2.5 <i>Postoj Jednotného Ruska k NATO a USA.....</i>	<i>39</i>
4. KOMPARACE.....	41
ZÁVĚR.....	44
SUMMARY:	46
POUŽITÁ LITERATURA:.....	47

Úvod

Tato bakalářská práce se zaměřuje na zkoumání ideologické shody mezi německou politickou stranou Alternative für Deutschland (AfD) a ruskou politickou stranou Jednotné Rusko, která ztělesňuje systém vlády Vladimira Vladimiroviče Putina. Hlavním cílem této práce je prozkoumat míru překrývání zahraniční a bezpečnostní politiky AfD a politiky Jednotného Ruska pod vedením předsedy Dmitrije Anatoljeviče Medveděva (a Vladimira Vladimiroviče Putina).

Analýza zahraniční a bezpečnostní politiky nám umožňuje lépe porozumět tomu, jak politické subjekty přijímají politická rozhodnutí a jaký je jejich vztah k ostatním zahraničním vládním i nevládním subjektům. Zahraničně bezpečnostní politika mimo jiné umožňuje národům vzájemně spolupracovat, sdružovat zdroje a sdílet informace jako způsob, jak čelit problémům, které přesahují rámec konkrétní země nebo regionu. Díky zahraničně bezpečnostní politice, jsme dnes schopni lépe zabránit tomu, aby problémy přerostly v konflikty, které by vyžadovaly vojenské řešení.

Proto jsem se rozhodla zkoumat tuto konkrétní oblast, vzhledem k jejímu významu v oblasti dnešní Evropy. Výběr tohoto tématu je podmíněn nedávnou radikalizací pozorovanou mezi politiky AfD, z nichž mnozí veřejně vyjadřují příznivé názory vůči Ruské federaci, což se odráží v oficiálních dokumentech strany. Historicky AfD podpořila ruskou anexi ukrajinského Krymu ruskou vládou a požadovala zrušení sankcí uvalených na Rusko. Kromě toho strana pravidelně kritizovala západní instituce a upřednostňovala přátelštější vztahy s Ruskem nežli například s USA.

V souladu s tím je časová osa vymezená pro zkoumání v této práci období od roku 2014 do února roku 2022, tedy období zahrnující události od počátku okupace ukrajinského poloostrova Krymu až do začátku ruské invaze na Ukrajinu v roce 2022. Díky tomuto vymezení, je možné dojít k naplnění výzkumného procesu. Metodologický přístup této práce je komparativní, založený na pozorování vývoje konkrétního jevu ve vymezeném časovém horizontu. Práce zkoumá jednotlivé volební programy a postoje obou stran k jednotlivým tématům, organizacím v rámci zahraniční a bezpečnostní politiky.

Konkrétně jsou k výzkumu použity řady stranických dokumentů, volební programy AfD z let 2017 a 2021, volební programy Jednotného Ruska z let 2016 a 2021, ale také odborná literatura zabývající se těmito konkrétními stranami a s nimi spojenými fenomény. Tyto zdroje odrážejí zahraniční a bezpečnostní politiku stran v daném období a lépe

pomáhají problematiku pochopit a pojmout.

Práce začíná zkoumáním základních charakteristik zkoumaných stran. V úvodní části je nastíněn vývoj strany AfD, čímž je poskytnut úvod do historie strany a jejích transformačních posunů. Tato kapitola je klíčová pro výzkum této práce, jelikož hlavním předmětem zkoumání je právě AfD. Proto se straně v první kapitole věnuji v takové míře, jelikož považuji za důležité a žádoucí představit stranu v celé šířce a shrnout její důležité ideologické proměny a vývoj. Druhý segment je věnován zkoumání strany Jednotné Rusko, zahrnující základní charakteristiku strany a jejího modu operandi, vzhledem k tomu, že strana není primárním předmětem zkoumání, ale i přesto důležitý aspekt práce, je tato kapitola méně obsáhlejší než kapitola předchozí.

Následující třetí kapitola podrobně zkoumá explicitní zahraničněpolitické a bezpečnostní postoje obou stran ve vymezeném období. Konkrétně se věnuje postojům obou stran v otázkách mezinárodní diplomacie, vojenské a bezpečnostní politiky, rodinné politiky a liberálních témat, nebo názory a postoje vůči organizacím jako je OSN, Rada bezpečnost OSN. V neposlední řadě se v této části také jedna z podkapitol věnuje postojům stran vůči Severoatlantické alianci (NATO) a USA.

Shromážděné informace jsou následně využity ve čtvrté komparativní kapitole k identifikaci potenciálních podobností či rozdílů a k dopovězení na výzkumnou otázku práce: *V čem strany Alternativa pro Německo a Jednotné Rusko v otázce bezpečnostní a zahraniční politiky rozcházejí a v čem se naopak shodují?* Tato výzkumná otázka byla zvolena na základě své šířky, ale také konkrétního vymezení v rámci zahraničně bezpečnostní tematiky. Důraz je proto v této kapitole kladen na odhalení případné podobnosti či neshody v rámci zahraniční a bezpečnostní politické orientace AfD s Jednotným Ruskem.

Práce je na samém závěru zakončena shrnutím provedeného výzkumu, v němž jsou uvedeny klíčové poznatky, odpovědi na výzkumné otázky a zhodnocení cílů a výsledků, které byly nastíněny v úvodu práce. Závěr také představuje možnosti dalšího zkoumání v návaznosti na zjištěné informace, které představují závěr, že AfD již není pouze protestní stranou, ale etablovanou politickou silou v německém politickém prostředí a její další kroky, mohou být v případě jejího volebního úspěchu v nadcházejících parlamentních volbách nebezpečné.

1. AfD: Vzestup pravicového populismu v Německu

Tato kapitola pojednává o filozofii a klíčových politikách strany Alternativa pro Německo (AfD), přičemž zdůrazňuje její euroskepticismus, imigrační politiku a konzervativní hodnoty a konkrétní požadavky, jako je prosazování národních měn, prosazování silného německého nacionalismu a zastávání konzervativní sociální politiky. Kapitola mimo jiné popisuje, jak strana používá pravicově populistickou taktiku a autoritářskou mobilizaci, a že se často zaměřuje na menšiny a využívá sociálních problémů. Kapitola také komentuje navázané kontakty s radikálními pravicovými stranami a hnutími v Evropě.

1.1 AfD: Proměny, kontroverze

AfD lze považovat za pravicově populistickou až pravicově extrémistickou stranu, která vznikla jako reakce na krizi Evropské měnové unie v roce 2010, kterou strana vnímala jako zásadně špatně zvládnutou Evropskou unií (EU) a jejími členskými státy. Zpočátku politologové charakterizovali AfD jako liberálně-konzervativní "eurokritickou" stranu, nikoliv však jako pravicově populistickou. Teprve po roce 2014, povzbuzena volebními úspěchy ve východních spolkových zemích, kdy strana vyžila téma migrační krize ve své kampani, se začala profilovat jako pravicově populistická a krajně pravicová strana.¹

Historie AfD sahá až k Maastrichtské smlouvě z roku 1992, která rozhodla o zavedení společné evropské měny. Po neúspěšné stížnosti Manfreda Brunnera u Spolkového ústavního soudu v říjnu 1993, založila skupina odpůrců eura spolu s Brunnerem stranu "Bund Freier Bürger (BFB)". BFB bylo formálně založeno 21. ledna 1994 87 osobami ve Wiesbadenu. V únoru 1994 strana získala mandát přeběhnutím poslance zemského sněmu FDP Wilfrieda Hofmanna ze Saska-Anhaltska.²

Přibližně v té době stranu opustili uznávaní profesori Joachim Starbatty a Karl Albrecht Schachtschneider, kteří Brunnera zastupovali před Spolkovým ústavním soudem. Zakladatel strany Manfred Brunner následně opustil BFB v únoru 1999 kvůli rostoucí radikalizaci strany. Po několika změnách ve vedení byl na sjezdu strany v dubnu 1999

¹ Stefan Haußner and Arndt Leininger, "Die Erfolge Der AfD Und Die Wahlbeteiligung: Gibt Es Einen Zusammenhang?", *Zeitschrift Für Parlamentsfragen* 49, no. 1 (2018): 69-90.

² Frank Decker and Florian Hartleb, "Bund Freier Bürger (BFB)", in *Handbuch der deutschen Parteien*, ed. Frank Decker and Viola Neu, 3rd ed. (Wiesbaden: Springer VS, 2018), 237-239.

zvolen předsedou Heiner Kappel.³

BFB se sice účastnila voleb, ale vždy dosáhla jen minimálních úspěchů. Například ve volbách do Evropského parlamentu v roce 1994 dosáhla BFB pouze 1,1 % hlasů. Ve spolkových volbách v roce 1998 strana získala pouze 0,2 % hlasů. Strana následně oficiálně zanikla 15. srpna 2000.⁴ Bezprostřední příležitost ke vzniku nové strany AfD lze datovat k roku 2010, kdy kancléřka Angela Merkel ve svém projevu ve Spolkovém sněmu vyloučila přímou finanční pomoc Řecku, aby o několik hodin později na summitu EU schválila první záchranný balíček pro tuto zemi.⁵

Zdůvodnění Merkel, že její rozhodnutí "nemá alternativu"⁶, se stalo sloganem a háčkem pro pojmenování "Volební alternativy 2013"⁷.⁸ Samotná AfD vznikla právě z "Volební alternativy 2013", kterou v září 2012 založili Bernd Lucke, Konrad Adam, Alexander Gauland a další.⁹ Zakládajícím členem "Volební alternativy 2013" byl také Joachim Starbatty, jeden z žalobců proti Maastrichtské smlouvě a bývalý místopředseda Bund Freier Bürger.¹⁰ Od svého založení vyvolala AfD značnou veřejnou debatu o svých politických postojích.

Zpočátku byla strana většinově národovecky a ekonomicky liberálně orientovaná, prošla však několika metamorfózami a postupně se zvýšila její pravicová radikalizace. Alexander Häusler identifikoval ve straně jasné rysy "*autoritářského populismu*". Autoritářský populismus označuje politickou ideologii nebo hnutí, které kombinuje prvky nacionalismu, autoritářství a populismu. V tomto kontextu "völkisch" (národní neboli národovecký) zdůrazňuje zaměření na určitou etnickou nebo národní identitu a často

³ Ibid., 240.

⁴ Ibid., 241.

⁵ "Merkel: Europa am Scheideweg," *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, 5.května 2010, <https://www.faz.net/aktuell/wirtschaft/konjunktur/hilfe-fuer-griechenland-merkel-europa-am-scheideweg-1980762.html> (staženo 21. května 2023).

⁶ "IMF Study: Greece Needs Debt Relief 'Far Beyond What Europe Has Been Willing to Consider'," *Zeit Online*, 6.května 2015, <https://www.zeit.de/wirtschaft/2015-05/griechenland-iwf-euro-merkel> (staženo 20. března 2023).

⁷ "Frust über Parteiführung: CDU-Mitglieder gründen Wahlalternative 2013," *Süddeutsche Zeitung*, 5. října 2012, <https://www.sueddeutsche.de/politik/frust-ueber-partEIFuehrung-cdu-mitglieder-gruenden-wahlalternative-2013-1.1486480> (staženo 21. března 2023).

⁸ Uwe Jun, "Die AfD im Europawahlkampf: Rechts und radikal," *Die Zeit*, 14. května 2014, <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2014-05/AfD-Europawahl-Rechtspopulismus-Studie> (staženo 21. března 2023).

⁹ Frank Decker, "*Die 'Alternative für Deutschland' aus vergleichender Sicht der Parteienforschung*," in *Die Alternative für Deutschland: Programmatik, Entwicklung und politische Verortung* (Wiesbaden: Springer VS, 2016).

¹⁰ Alexander Häusler, Rainer Roeser, "*Zwischen Euro-Kritik und rechtem Populismus: Merkmale und Dynamik des Rechtsrucks in der AfD*," in *Wut, Verachtung, Abwertung: Rechtspopulismus in Deutschland*, ed. Andreas Zick and Beate Küpper (Bonn, 2015), 124-145.

zdůrazňuje potřebu chránit nebo zachovat vnímanou kulturu a tradice etnické většiny.¹¹

Tento aspekt ideologie může podporovat vylučující nebo diskriminační politiku vůči menšinovým skupinám nebo přistěhovalcům. "Autoritářský" označuje preferenci silné, centralizované autority a vlády shora dolů, často doprovázené přehlížením demokratických norem, občanských svobod nebo individuálních práv. "Populismus" označuje apel hnutí na obyčejné lidi, často prostřednictvím protistátní rétoriky a tvrzení, že zastupuje "skutečné" zájmy národa proti domnělé zkorumpované elitě.¹²

Národovecký populismus lze pozorovat u strany AfD i některých jiných krajně pravicových politických hnutí nebo stran v Evropě i jinde, které prosazují nacionalistickou, protiimigrační politiku a autoritativnější přístup k vládnutí.¹³ Kampaním AfD pro volby do Spolkového sněmu v roce 2013 a do Evropského parlamentu v roce 2014 dominoval její hlavní požadavek – řízené rozpuštění měnové unie. AfD však nebyla "stranou jednoho tématu". Svou kritiku eura začlenila do programu se silnou liberálně-tržní orientací a artikulovala konzervativní či restriktivní postoje k rodinné, genderové a imigrační politice.¹⁴

AfD odmítala "neuspořádanou imigraci do sociálních systémů" a propojovala ekonomické a kulturní konfliktní linie. Navzdory své tehdy relativně krátké existenci AfD významně ovlivnila německou politiku.¹⁵ Ve zmíněných volbách do Spolkového sněmu v roce 2013 a zemských volbách konaných ve stejný den v Hesensku, AfD jen těsně unikl vstup do parlamentu.¹⁶ O to větší byl však její triumf ve výše zmíněných evropských volbách v květnu 2014, kdy dosáhla 7,1 % hlasů a podařilo se jí vyslat do Evropského parlamentu sedm poslanců.¹⁷

¹¹ Marcel Lewandowsky, "Die Verteidigung der Nation: Außen- und europapolitische Positionen der AfD im Spiegel des Rechtspopulismus," in *Die Alternative für Deutschland*, ed. Alexander Häusler (Wiesbaden: Springer VS, 2016), 39-41, https://doi.org/10.1007/978-3-658-10638-6_4, (staženo 14.3.2023).

¹² *Ibid.*, 40-41.

¹³ Alexander Häusler, "Kumulative Radikalisierung: Der völkisch-autoritäre Populismus der AfD," *Forschungsjournal Soziale Bewegungen* 32, no. 1 (2019): 83-88.

¹⁴ Jürgen Falter, "Die AfD – Werdegang und Wesensmerkmale einer rechtspopulistischen Partei," Bundeszentrale für politische Bildung, 2.květen 2018, <https://www.bpb.de/themen/parteien/rechtspopulismus/271484/die-afd-werdegang-und-wesensmerkmale-einer-rechtsausenpartei/> (staženo 20.března 2023).

¹⁵ Annette Jünemann, "Les partis populistes de droite en Allemagne," *Allemagne d'aujourd'hui*, no. 219, 2017, 53-67, <https://journals.openedition.org/allemande/1445>. (staženo 20.března 2023).

¹⁶ Oskar Niedermayer, "Halbzeit: Die Entwicklung Des Parteiensystems Nach Der Bundestagswahl 2013," *Zeitschrift Für Parlamentsfragen* 46, no. 4 (2015): 842–845, <http://www.jstor.org/stable/43977071> (staženo 21. března, 2023).

¹⁷ "Konstituierende Sitzung - 21. bis 24. Juli 2014 - Deutschland," *Europäisches Parlament*, <https://www.europarl.europa.eu/election-results-2019/de/nationale-ergebnisse/deutschland/2014-2019/konstituierende-sitzung/> (staženo 20.března 2023).

Od té doby si AfD získala značný počet příznivců, je zastoupena ve všech 16 německých zemských parlamentech a má zastoupení i ve Spolkovém sněmu. Její vzestup však provázely i kontroverze, zejména v souvislosti s jejími názory na imigraci a islám. Strana byla obviňována z rasismu a islamofobie a někteří její členové byli spojováni s krajně pravicovými extremistickými skupinami. Navzdory těmto kontroverzím AfD nadále získává podporu významné části německých voličů. Její úspěch je připisován řadě faktorů, včetně rozčarování z mainstreamové politiky, ekonomické nejistoty a odporu proti imigraci a globalizaci.¹⁸

Právě otázka globalizace a přistěhovalectví byla významným faktorem vzestupu strany. I přesto, že AfD prošla několika proměnami, přičemž migrace se stala klíčovým tématem vedle ekonomického liberalismu a národního konzervatismu. AfD zaznamenala posun k národnímu konzervatismu po úspěšných zemských volbách v Sasku¹⁹ a Braniborsku²⁰ v roce 2014. Počátkem roku 2015 ztratilo vedení strany, složené převážně z umírněných, podporu funkcionářů a členů AfD. Navzdory snahám o znovuzískání kontroly se mocenský boj uvnitř strany vyostřil a vedl k porážce Bernda Luckeho, Frauke Petryovou volbě předsedy strany.²¹

Luckeho odchod a následné založení Aliance pro pokrok a probuzení (Alfa) vedly k odštěpení ekonomicky liberálního, pro-atlantického křídla od AfD.²² Uprchlíká krize v roce 2015 a následné teroristické útoky v Evropě také sehrály významnou roli při vzestupu AfD. V roce 2016 strana přijala tržně-liberální program, který po posílení národně-konzervativního křídla zastřel skutečné rozložení sil ve straně. Strana navíc čelila vnitřním konfliktům a kontroverzím ohledně vztahů s krajně pravicovými skupinami a používání autoritářsky-nacionalistického slovníku.²³ Následný vstup AfD do Spolkového sněmu v roce 2017 znamenal zlom v německé demokracii, neboť to bylo poprvé od vzniku

¹⁸ Lenka Kabrhelová and Tomáš Samek, "Podcast Vinohradská 12: Německo, alternativa pro Německo?," *iROZHLAS.cz*, 4. září 2019, https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/podcast-vinohradska-12-nemecko-alternativa-pro-nemecko-tomas-samek_1909040600_miz (staženo 22. března 2023).

¹⁹ "Wahlergebnisse Landtagswahl 2014," Sächsisches Staatsministerium des Innern, <https://www.wahlen.sachsen.de/landtagswahl-2014-wahlergebnisse.php> (staženo 19. března 2023).

²⁰ "Überblick – Landtagswahl 2014 in Brandenburg," *Landeswahlleiter Brandenburg*, <https://www.wahlergebnisse.brandenburg.de/wahlen/LT2014/diagrammÜberblick.html> (staženo 20. března 2023).

²¹ "Bernd Lucke verlässt AfD: 'Ich gehe mit einem weinenden Auge'," *Tagesschau*, 8. července 2015, <https://www.tagesschau.de/inland/lucke-afd-parteiaustritt-101.html> (staženo 19. března 2023).

²² "Alfa Nova štítky německých politiků," *Demokratický střed*, <https://www.demokratickystred.cz/alfa-nova-stika-nemecke-politiky/> (staženo 21. března 2023).

²³ "AfD-Sprache: Wie 'Gutmensch', 'Frühsexualisierung' & Co. wieder Teil unserer Sprache werden," *Spiegel Online*, 22. listopadu 2019, <https://www.spiegel.de/politik/deutschland/afd-sprache-wie-gutmensch-fruehsexualisierung-co-wieder-teil-unserer-sprache-werden-a-00000000-0003-0001-0000-000002561315> (staženo 15. března 2023).

Spolkové republiky Německo ²⁴, kdy byla ve Spolkovém sněmu zastoupena krajně pravicová strana.

AfD se ve volbách do Spolkového sněmu v roce 2017 podařilo získat 12,6 % hlasů, čímž se stala nejsilnější opoziční stranou vůči velké vládní koalici.²⁵ Strana od té doby uplatňuje skandální politiku a využívá provokativní výroky, aby přitáhla pozornost a pobouřila, jako byl například výrok jednoho z politiků o „správnosti Protektorátu Čechy a Morava“. ²⁶ Tato taktika také často zahrnuje diskriminační výroky, po nichž následuje tvrzení o nesprávné interpretaci a odsouzení vnímané nesvobody projevu.²⁷

Cílem tohoto přístupu je zřejmě posílit vnitřní soudržnost a posunout hranice přijatelného diskurzu dále doprava. Právě čím dál tím silnější pravicovější názory podpořily rostoucí vnitřní rozpory ve řadách AfD. Navzdory volebním úspěchům přetrvávalo napětí mezi radikální a umírněnou frakcí. Radikalizace strany vedla také ke strategickým neúspěchům, jako byly události v Durynsku v roce 2020, kde kontroverzní taktika AfD vedla ostatní strany k tomu, aby se od pravicových populistů dále distancovaly.²⁸ V důsledku toho se AfD potýkala s obtížemi při opětovném vstupu do zemských sněmů. Strana se také potýkala se značnými problémy, včetně vnitřních sporů a nedostatku jasného politického směřování. Jejich neschopnost představit ucelený protipól vládní politiky v oblasti ochrany klimatu a krize koronaviru vedla k poklesu průzkumů veřejného mínění.²⁹

Navzdory umírněným výsledkům ve volbách do Spolkového sněmu v roce 2021 ztratila AfD symbolickou roli nejsilnější opoziční strany.³⁰ Tehdejší předseda Jörg

²⁴ "Ergebnisse seit 1949," Deutscher Bundestag, https://www.bundestag.de/parlament/wahlen/ergebnisse_seit1949-244692(staženo 22. března 2023).

²⁵ "Bundestagswahl 2017: Endgültiges Ergebnis der Wahl zum 19. Deutschen Bundestag am 24. September 2017," Der Bundeswahlleiter, 23. listopadu 2017, https://www.bundeswahlleiter.de/info/presse/mitteilungen/bundestagswahl-2017/34_17_endgueltiges_ergebnis.html (staženo 15. března 2023).

²⁶ ČTK, "Německá rozvědka zvažuje, zda sledovat AfD. Její poslanec vychvaloval Heydricha," *Denik.cz*, 18. ledna 2019, https://www.denik.cz/ze_sveta/nemecka-rozvedka-zvazuje-zda-sledovat-afd-jeji-poslanec-vychvaloval-heydricha-20190118.html (staženo 22. března 2023).

²⁷ "AfD-Spitze über Höcke-Rede: Inhaltliche und politische Torheit," *Merkur.de*, 21. listopadu 2015, <https://www.merkur.de/politik/afd-spitze-ueber-hoecke-rede-inhaltliche-politische-torheit-zr-5957423.html> (staženo 21. března 2023).

²⁸ Markus Pfalzgraf, "AfD-Chef Jörg Meuthen: Die Feinde in den eigenen Reihen," *Deutschlandfunk Kultur*, 25. září 2020, <https://www.deutschlandfunkkultur.de/afd-chef-joerg-meuthen-die-feinde-in-den-eigenen-reihen-100.html> (staženo 22. března 2023).

²⁹ "Bundestagswahl 2021: Die Umfragen zur Wahl," *ZDF Nachrichten*, 10. září 2021, <https://www.zdf.de/nachrichten/politik/bundestagswahl-2021-umfragen-100.html> (staženo 22. března 2023).

³⁰ "Ergebnisse der Bundestagswahl 2021," Bundeswahlleiter, <https://www.bundeswahlleiter.de/bundestagswahlen/2021/ergebnisse/bund-99.html> (staženo 22. března 2023).

Meuthen nakonec oznámil svůj odchod ze strany v lednu 2022, což vedlo k tomu, že radikální síly získaly ve stranické struktuře většinu.³¹ Tento přechod od převážně pravicově populistické strany k pravicově extremistické straně byl oficiálně uznán orgány ústavní ochrany, které nyní monitorují AfD v jedenácti ze šestnácti spolkových zemí Německa.³² Uprostřed krize cen energií v roce 2023 však strana zažila opětovný nárůst popularity, když využila všeobecné nejistoty v důsledku nedostatku plynu a inflace související s válkou. Navzdory počátečním vnitrostranickým sporům ohledně postoje strany k Rusku a Putinovi se AfD podařilo sjednotit kolem kampaní strachu a vrátit se na přední místa průzkumů a volebních výsledků.³³

1.2 AfD: Euroskepticismus, imigrační politika a konzervativní hodnoty v současném německém politickém prostoru

AfD se strategicky staví do pozice zastánce lidu a pomocí pravicově populistické taktiky zpochybňuje zavedený politický řád. Strana využívá práva na svobodu projevu k vylučujícím a diskriminačním prohlášením, která vyvolávají pozornost veřejnosti. Využívá sociálních problémů a konfliktních situací k cílené kampani proti menšinám, jak bylo vidět během uprchlické krize v roce 2015.³⁴ Tehdejší vedoucí parlamentní frakce Alexander Gauland přiznal oportunistický přístup strany a označil uprchlickou krizi za "dárek" pro AfD.³⁵

Tehdejší zástupkyně šéfa parlamentní frakce Beatrix von Storch podobně naznačila zaměření na kontroverzní témata, jako je islám, s cílem získat publicitu.³⁶ AfD se ve své politické agitaci vyznačuje pravicovým populismem, autoritářským nacionalismem. Podle politologů pravicově populistické strany používají menšiny jako obětní beránky

³¹ "AfD-Bundesvorstand: Parteispitze beschließt klare Abgrenzung von extremem Flügel," *Tagesschau*, 28. ledna 2022, <https://www.tagesschau.de/investigativ/ndr-wdr/afd-vorsitz-meuthen-101.html> (staženo 22. března 2023).

³² "Verfassungsschutz beobachtet AfD nun bundesweit," *Spiegel Online*, 3. března 2021, <https://www.spiegel.de/politik/deutschland/rechtsextremismus-verdachtsfall-verfassungsschutz-beobachtet-afd-nun-bundesweit-a-136d80ce-4549-4a23-8174-19ad70f20643> (staženo 22. března 2023).

³³ "Politische Stimmung und Meinungen der Bevölkerung," Statista, <https://de.statista.com/themen/9239/politische-stimmung-und-meinungen-der-bevoelkerung/#topicOverview> (staženo 21. března 2023).

³⁴ Alternative für Deutschland. "AfD Demo Berlin 7 11 2015 Rede Frauke Petry." YouTube, 9. listopadu 2015. <https://www.youtube.com/watch?v=tip9ljzXdXg&t=1365s,00:39-24:07>, (staženo 15. března 2023)

³⁵ Stefan Aust, "AfD-Vize Gauland sieht Flüchtlingskrise als 'Geschenk'," *Spiegel Online*, 13. listopadu 2015, <https://www.spiegel.de/politik/deutschland/afd-alexander-gauland-sieht-fluechtlingskrise-als-geschenk-a-1067356.html> (staženo 15. března 2023).

³⁶ Daniel Lauer, "So sieht der Anti-Islam-Kurs der AfD aus," *Correctiv*, 11. března 2016, <https://correctiv.org/aktuelles/neue-rechte/2016/03/11/anti-islam-kurs/> (staženo 11. března 2023).

současných problémů, zapojují se do "politiky strachu" a prosazují návrat k předmodernímu myšlení. Rétorika strany se často vyznačuje agresivními postoji vůči politickým oponentům. AfD navíc často kombinuje pravicově populistickou agitaci s autoritářskou mobilizací, což vede k proklamacím a prohlášením, které tyto ideologie odrážejí.

AfD se také stále více zapojuje do spolupráce s radikálními pravicovými proudy a stranami. Má mezinárodní vazby na radikálně pravicovou skupinu ENF v Evropském parlamentu ³⁷ a zejména na rakouskou FPÖ, s níž v únoru 2016 vytvořila "modrou alianci".³⁸ Nová pravice vidí v AfD příležitost pro praktickou realizaci svých politických idejí. Přední představitel Nové pravice Karlheinz Weißmann ³⁹ naznačuje, že AfD si klade za cíl stát se "lidovou stranou nového typu" integrací různých politických proudů.⁴⁰

Na druhou stranu radikálně pravicové síly uvnitř AfD usilují o spojení s krajně pravicovými hnutími, například výkonný výbor Vlastenecké platformy vyjádřil zájem o užší spolupráci s krajně pravicovým Identitárním hnutím Německa (IBD). AfD se sice oficiálně distancuje od otevřeně pravicově extremistických uskupení, existují však jasné případy, kdy dochází k opaku, jako je iniciativa "Jedno procento pro naši zemi", na níž se podílejí organizátoři z AfD, Neo-pravicových kruhů a krajně pravicové IBD.^{41 42}

Tento vývoj přiblížil AfD z politologického hlediska k pravicovému extremismu. Politolog Rudolf Korte popisuje jazykový styl Höckeho, významného politika AfD, jako "pravicově extremistický autoritářský", šířící myšlenky podobné těm, které se v Německu

³⁷ Cécile Barbière, „AfD and National Front Converge Ahead of Elections," *Euractiv*, 7. března, 2017, <https://www.euractiv.com/section/elections/news/afd-and-national-front-converge-ahead-of-elections/> (staženo 21. března 2023).

³⁸ "Blaue Allianz: AfD und FPÖ beschließen Zusammenarbeit," *Salzburger Nachrichten*, 18. únor 2016, <https://www.sn.at/politik/welt/politik/blaue-allianz-afd-und-fpoe-beschliessen-zusammenarbeit-1731163> (staženo 21. března 2023).

³⁹ Karlheinz Weißmann ovšem zároveň považuje Základní zákon (Grundgesetz) za "svévolnou konstrukci, nikoliv za ústavu německého národa". Odmítá multikulturní společnost na etnickém základě. Varuje před "nepřirozeným vynucováním rovnosti pohlaví a národnosti" i před "ohýbáním dějin" při připomínání holocaustu. A již léta se snaží "demonizovat termín pravice". Uwe Backes, "Zum Weltbild der Neuen Rechten in Deutschland," *Analysen & Argumente*, no. 321 (October 2018): Konrad Adenauer Stiftung, <http://library.kas.de/GetObject.ashx?GUID=f1e85d00-e6eb-e811-a5ae-005056b96343&IDUSER=NotAllowed> (staženo 20.3.2023).

⁴⁰ Matthias Lohr, "Intellektueller der Rechten: Northeimer Lehrer Karlheinz Weißmann," *HNA*, 26. září 2018, <https://www.hna.de/lokales/northeim/northeim-ort47320/intellektueller-rechten-northeimer-lehrer-karlheinz-weissmann-onl-10343259.html> (staženo 22. března 2023).

⁴¹ Frank Jansen, "Kontakte zu Identitären machen AfD-Mitglieder verdächtig," *Der Tagesspiegel*, 9. ledna 2023, <https://www.tagesspiegel.de/politik/kontakte-zu-identitaeren-machen-afd-mitglieder-verdaechtig-5497750.html> (staženo 21. března 2023).

⁴² Maik Fieliz, "Ein Prozent: Radical Right Meets the AfD in Germany," *Fair Observer*, 12. září 2018, <https://www.fairobserver.com/region/europe/ein-prozent-radical-right-afd-germany-europe-news-analysis-19910/> (staženo 22. března 2023).

vyskytovaly ve 20. a 30. letech 20. století.⁴³ Také další politologové, například Gero Neugebauer charakterizuje AfD buď jako stranu spojenou s pravicovým extremismem, nebo vykazující rysy autoritářského nacionalismu.⁴⁴

S přihlédnutím k názorům některých vedoucích pracovníků AfD dochází politolog Armin Pfahl-Traugher k závěru, že AfD lze klasifikovat jako pravicově extremistickou stranu s relativně nízkou intenzitou. Charakterizovat filozofii AfD je nejlépe možné na základě zkoumání jejích klíčových postojů a politiky v několika hlavních bodech. Strana AfD původně vznikla jako euroskeptická strana, která prosazuje návrat k národním měnám a staví se proti záchranným programům EU pro členské státy, které se potýkají s problémy.⁴⁵

Ačkoli se zaměření strany v průběhu času změnilo, skepse vůči politice EU a vnímané ztrátě národní suverenity nadále zaujímá v její platformě významné místo. Jedním z nejcharakterističtějších aspektů filozofie AfD je její tvrdý postoj k imigraci a integraci. Strana tvrdí, že německá politika otevřených dveří, která v roce 2015 zaznamenala příliv uprchlíků a migrantů, vedla k řadě sociálních a bezpečnostních problémů. Navrhují přísnější hraniční kontroly, zrychlené deportační procesy a větší důraz na kulturní asimilaci těch, kteří se v Německu usadí.⁴⁶

Staví se také proti myšlence multikulturní společnosti a zdůrazňují význam zachování německé kultury a identity. AfD prosazuje silný německý nacionalismus a tvrdí, že je důležité zachovat kulturní dědictví, tradice a hodnoty národa. Tvrdí, že politická elita zanedbává zájmy obyčejných Němců, a prosazuje vlastenecký přístup k vládnutí. Strana je kritizována za své vazby na krajně pravicové extremistické skupiny a za antisemitskou, islamofobní a xenofobní rétoriku. V oblasti hospodářské politiky AfD podporuje kapitalismus volného trhu, omezené státní zásahy a nižší zdanění.⁴⁷

Prosazuje politiku, která upřednostňuje blahobyt německých občanů, jako je zajištění přístupu k cenově dostupnému bydlení a podpora domácího průmyslu. Kritizují

⁴³ Karl-Rudolf Korte, „Flucht vor dem Frust“ *Zeit Online*, 2023, <https://www.zeit.de/2023/25/karl-rudolf-korte-afd-erfolg-olaf-scholz> (staženo 24. března).

⁴⁴ Sussane, Kusicke. "Die CSU reagiert zu affektiv auf die AfD," *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, 15. září 2018, <https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/politologe-gero-neugebauer-ueber-die-afd-csu-und-die-kanzlerin-15787431.html> (staženo 24. března).

⁴⁵ Armin Pfahl-Traugher, *Die AfD und der Rechtsextremismus: Eine Analyse aus politikwissenschaftlicher Perspektive* (2019).

⁴⁶ "Grundsatzprogramm," *Alternative für Deutschland*, 1. května 2016, <https://www.afd.de/grundsatzprogramm/> (staženo 21. března 2023).

⁴⁷ Program der Alternative für Deutschland für die Wahl zum 20. Deutschen Bundestag, 2021, AfD, 34-39, https://www.afd.de/wp-content/uploads/2021/06/20210611_AfD_Programm_2021.pdf (staženo 1. května 2023).

také globalizaci a tvrdí, že má škodlivé účinky na německou ekonomiku a trh práce. AfD zastává konzervativní sociální program a staví se proti progresivním hnutím, jako je feminismus, práva LGBTQ+ a genderově neutrální politika. Obhajují také tradiční rodinné hodnoty a podporují politiku, která podporuje rodiny, aby měly více dětí, a snaží se tak čelit klesající porodnosti v Německu. Strana zdůrazňuje význam veřejné bezpečnosti a vymahatelnosti práva, přičemž tuto problematiku často spojuje s imigrací a integrací. Prosazují silnější policejní opatření, zvýšený dohled a přísnější tresty za trestné činy.⁴⁸

AfD mimo jiné vypracovala strategický dokument, v němž se zaměřuje na skandalizační taktiku vůči konkrétním skupinám voličů.⁴⁹ V tomto dokumentu, který v roce 2016 projednal Spolkový výkonný výbor a který byl v roce 2017 zveřejněn, jsou uvedeny cílové skupiny volebních kampaní AfD. Voliči, kteří odmítají další eurové "záchranné balíčky", jsou proti evropskému superstátu a upřednostňují německé zájmy. Buržoazní voliči s liberálně-konzervativní hodnotovou orientací, včetně dělníků orientovaných na výkon, kteří nedůvěřují "starým stranám" v řešení otázek, jako je nekontrolovaná imigrace, kriminalita a sociální spravedlnost. Protestní voliči nespokojení se zúžením politické debaty, politicky korektním vyjadřováním v médiích a sebestřednou mentalitou starých stran.

Další skupinou jsou (dříve) nevoliči, kteří mezi starými stranami nenacházejí přijatelnou nabídku, přestože mají politický zájem a občané s podprůměrnými příjmy v nejistých čtvrtích, kteří se hlásí ke konzervativním hodnotám, cítí se starými stranami opomíjeni a považují se za poražené globalizací. Do této skupiny patří mnoho dělníků a nezaměstnaných osob. AfD se snaží soustředit své programy, aktivity a oslovení na těchto pět cílových skupin, zatímco reakce a citlivost ostatních částí společnosti zůstávají druhořadé.⁵⁰

AfD lze tedy shrnout jako konzervativní, nacionalistickou a populistickou politickou stranu s euroskeptickou orientací a rysy "autoritářského populismu". Její filozofii charakterizuje odpor k politice EU, tvrdý postoj k imigraci a integraci, silný smysl pro německý nacionalismus a identitu, podpora kapitalismu volného trhu, sociální

⁴⁸ "Grundsatzprogramm," Alternative für Deutschland, 1.května 2016, <https://www.afd.de/grundsatzprogramm/> (staženo 21. března 2023).

⁴⁹ "Die AfD: Werdegang und Wesensmerkmale einer Rechtsaußenpartei," bpb.de, <https://www.bpb.de/themen/parteien/rechtspopulismus/271484/die-afd-werdegang-und-wesensmerkmale-einer-rechtsaussenpartei/>. (staženo 21. března 2023).

⁵⁰ "Die AfD: Werdegang und Wesensmerkmale einer Rechtsaußenpartei," bpb.de, <https://www.bpb.de/themen/parteien/rechtspopulismus/271484/die-afd-werdegang-und-wesensmerkmale-einer-rechtsaussenpartei/>. (staženo 21. března 2023).

konzervatismus a důraz na právo a pořádek. Kritici tvrdí, že rétorika a politika strany může být rozdělující, diskriminační a škodlivá pro sociální soudržnost. AfD se stále více stává politickým odbytištěm rasistických a krajně pravicových hnutí a také místem, kde se shromažďují bývalí příznivci neúspěšných krajně pravicových stran. V důsledku toho strana přitahuje stále větší pozornost výzkumníků pravicového extremismu, kteří pečlivě zkoumají její příslušnost a politické sklony.

2. Jednotné Rusko: Pravá ruka Vladimíra Putina

Tato kapitola se zabývá vznikem a fungováním politické strany Jednotné Rusko a analyzuje vztahy, které existují mezi touto stranou a vedením v Kremlu. Dále popisuje postup strany během let v parlamentních volbách a zkoumá jejich výsledky. Tato část také pojednává o ideologických hodnotách strany, jako je konzervatismus a nacionalismus, které se prolínají s komplexním systémem nazývaným Putinismus, který byl vyvinut ruským prezidentem Vladimírem Putinem.

2.1 Jednotné Rusko: Nástroj k centralizaci federace

Politická strana „Jednotné Rusko“ je aktuálně největší a nejsilnější stranou v Ruské federaci. Její založení se datuje k roku 2001. Strana vznikla sloučením již existujících stran „Vlast“, „Jednota“ a „Celé Rusko“. Cílem tohoto sloučení bylo vytvořit pevný politický základ na parlamentární úrovni pro podporu tehdy čerstvě zvoleného prezidenta Vladimíra Putina. Díky tomu si nově vzniklá strana zajistila rychlý vzestup a potřebnou relevanci na celo-federální úrovni a stala se zásadní a dominantní politickou silou.⁵¹

Tato samozvaná pro-prezidentská strana⁵² tak začala konat a vydala se na cestu k re-centralizaci Ruské federace. Systém federace přirozeně funguje bez centrálního řízení, jako sdružení států v jeden společný stát⁵³, což se liší od bývalého Sovětského svazu, z které ho Ruská federace vzešla, který na bázi centrálního řízení fungoval. Vliv strany a propojenost s prezidentem Putinem se začaly projevovat ve směřování k formě unitárnímu státu a antifederálnímu uspořádání. I přes skoro neomezené pravomoci prezidenta, Putin stranu vždy potřeboval vzhledem k velikosti Ruska.⁵⁴

První volební zkouškou pro Jednotné Rusko byly volby do Ruské státní dumy v roce 2003. Strana získala něco přes 37 % hlasů, což jí umožnilo získat většinu křesel. Toto vítězství mělo zásadní význam pro to, aby prezident Putin získal zákonodárnou většinu.⁵⁵

⁵¹ Jay Chandra Akela, "The Party System In Post-Soviet Russia: A CASE STUDY OF THE PARTY UNITED RUSSIA," *World Affairs: The Journal of International Issues* 21, no. 2 (2017): 34–49.

⁵² Strana na svých oficiálních stránkách k výročí 18.let existence strany doslova píše, že podporuje politiku prezidenta.; "Единая Россия отмечает 18летие," Chechen branch of the United Russia party, https://chechen.er.ru/activity/news/edinaya-rossiya-otmechaet-18-letie_2030146 (staženo 28. května 2023).

⁵³ "Federace," Multimedia Expo, <http://www.multimediaexpo.cz/mmecz/index.php/Federace> (staženo 28. května 2023).

⁵⁴ Henry Hale, "The Origins of United Russia and the Putin Presidency: The Role of Contingency in Party-System Development," *Demokratizatsiya: The Journal of Post-soviet Democratization* 12 (2004): 169-194.

⁵⁵ "Volby do Státní Dumy Ruské federace," Česko-ruská obchodní komora, <https://www.cdk.cz/volby-do-statni-dumy-ruske-federace> (staženo 28. května 2023).

Dominance Jednotného Ruska následně během Putinova druhého funkčního období ještě posílila. Ve volbách v roce 2007 dosáhla strana drtivého vítězství, když získala přibližně 64 % hlasů.⁵⁶ Díky této většině měla strana pravomoc měnit ústavu, aniž by potřebovala podporu ostatních stran. V tomto období však také sílila kritika Jednotného Ruska ze západních zemí a vznikly první obavy o reálný stav demokracie v Rusku.⁵⁷

Ve druhém desetiletí existence strany se propojení mezi stranou a vedením Ruské federace ještě více utužilo. Potvrzením, že strana kompletně souzní s vedením v Kremlu potvrdila i svou reakcí na ruskou okupaci ukrajinského poloostrova Krymu. Reakce strany Jednotné Rusko byla vstřícná. Výbor státní dumy pro záležitosti Společenství nezávislých států vedený Leonidem Sluckým navštívil v únoru 2014 Simferopol a prohlásil, že pokud parlament krymské autonomie nebo jeho obyvatelé projeví přání připojit se k Ruské federaci, Rusko bude připraveno takovou žádost neprodleně posoudit.⁵⁸

V posledních volbách do státní dumy v roce 2021 si strana udržela nadpoloviční většinu.⁵⁹ I přesto, že se Jednotné Rusko dnes etablovalo jako dominantní strana a využívá nejrůznějších prostředků, aby si udrželo a upevnilo svůj status vládnoucí strany, jsou volební úspěchy strany ve stínu pochybností a zmanipulování volebního procesu. Ruská federace nefunguje jako jiné demokratické fungující státy, proto nelze mluvit o svobodných demokratických volbách. Obvinění z volebních manipulací vznesly vůči vládnoucímu Jednotnému Rusku téměř všechny opoziční strany.⁶⁰

Oficiální ideologií strany byl v roce 2009 zvolen takzvaný „ruský konzervatismus“.⁶¹ Jeho konkrétní definici podle strany lze najít v takzvaném „Lidovém programu“ strany. Zde je nastíněna ideová a programová orientace strany. Strana se podle svých oficiálních dokumentů hlásí k programu národního rozvoje, řídí se důvěrou ruských občanů a slibuje zvýšení jejich blahobytu a kvality života. Dle svého programu stojí strana na hodnotách vlastenectví, služby vlasti a reálné činnosti směřující k řešení naléhavých

⁵⁶ "Russia," Europe Elects, <https://europeelects.eu/russia/> (staženo 28. května 2023).

⁵⁷ Harding, Luke. "Russian election unfair and biased towards Putin, observers say." *The Guardian*, 4. prosince 2007, <https://www.theguardian.com/world/2007/dec/04/russia.lukeharding> (Staženo 21. května 2023).

⁵⁸ "В России растёт интерес к биржевым индексам стран Латинской Америки", Interfax, <https://www.interfax.ru/world/361055> (staženo 21. května 2023).

⁵⁹ "Russia," Europe Elects, <https://europeelects.eu/russia/> (staženo 28. května 2023).

⁶⁰ Kabrhelová, Lenka, and Milenkovičová, Ivana. "RUSKÉ VOLBY BEZ PŘEKVAPENÍ. ,TRAJEKTORIE REŽIMU JE STÁLE POMĚRNĚ PEVNÁ, JEN TAK JI NĚCO NEVYCHÝLÍ.“" *iRozhlas.cz*, 22. září 2021, https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/podcast-vinohradska-12-milenkovicova-volby-rusko_2109220600_cen (Staženo 21. května 2023).

⁶¹ Stephen White, *Understanding Russian Politics* (Cambridge: Cambridge University Press, 2011), 362.

problémů.⁶²

Stejně jako jiné politické programy i tento se snaží voličům prodat ty nejlepší slogany a hodnoty, které voliče přesvědčí. Nutné je ovšem zmínit, že strana není demokratickou standartní politickou stranou. Proto je nutné program vyhodnotit i z pozice vnějšího pozorovatele. Pokud chceme posoudit ideologii strany je možné jí klasifikovat jako ideologii, která je založena na konzervatismu a nacionalismu.

Dalším klíčovým prvkem ideologie Jednotného Ruska je nacionalismus. Strana horlivě zdůrazňuje národní hrdost a rozhodující význam jednoty a loajality k zemi. Jasným projevem tohoto vlasteneckého důrazu je její silná podpora razantní obranné politiky a aktivní propagace globálního postavení a vlivu Ruska. I zde je ovšem komplikací nedemokratické pojednání o takzvaném „ruském vlastenectví“. V návaznosti na ruský nacionalismus dochází v Ruské federaci za pomoci této strany například k utlačování národnostních menšin.⁶³

Navzdory těmto zavedeným ideologickým prvkům jako je konzervatismus, či nacionalismus je však politický postoj Jednotného Ruska často předmětem kritiky. Ideologie a politické postoje strany jsou často proměnlivé a mají tendenci přesně odrážet názory a priority současného vedení Ruska, tak jinak názory a priority aktuálního vedení v Kremlu. Toto těsné spojení naznačuje, že strana reálně postrádá svou vlastní konzistentní ideologickou identitu, a tedy funguje především jako prostředek k udržení statu quo a zachování moci ruské politické elity. Vzhledem k blízkosti strany k prezidentovi Putinovi, lze mluvit o jisté formě ideologie, kterou lze nazvat „Putinismus“.

2.2 Putinismus

Při hledání způsobu, jak vysvětlit systém, který Putin vytvořil, sám prezident Putin často používá výraz "řízená demokracie".⁶⁴ V této práci o tomto systému bude ovšem referováno jako o „Putinismu“. Putinismus nelze jednoznačně definovat jako ideologii, jelikož i přes preciznost Putinova systému a silnou propagandu se nejedná o neměnnou ideologii, jelikož se systém mění podle potřeb a událostí.

⁶² "Программа," Единая Россия, 1, <https://er.ru/party/program> (staženo 15.května 2023).

⁶³ Marlene Laruelle, "Nationalism as Conservative Centrism: United Russia," in *In the Name of the Nation. The Sciences Po Series in International Relations and Political Economy* (New York: Palgrave Macmillan, 2009), 119-152, https://doi.org/10.1057/9780230101234_5 (staženo 13. dubna 2023).

⁶⁴ Голубева, Анастасия. "Государь-искупитель" и его "невинное государство": был ли у России шанс на демократию?" *BBC Russian*, 16.srpna 2021, <https://www.bbc.com/russian/in-depth-58230578> (staženo 15.května 2023).

Zásadním prvkem Putinismu je pečlivě řízený volební proces, řízené politické strany a řízené výsledky, které pomáhají držet konkrétní osoby na důležitých místech. Demokratický zásah voličů tak není v tomto systému možný, jelikož neexistuje svobodný výběr politických kandidátů. I přesto, se vedení Kremlu snaží o iluzi možnosti volby. Kreml nechce, aby se Rusko jevilo jako stát jedné strany, a tak zajišťuje, aby bylo při volbách vždy pár kandidátů z jiných stran a vytváří tak falešnou a absolutně nerelevantní opozici. Skuteční odpůrci, či reálná politická opozice Kremlu je ovšem utlačována, vězněna, vražděna, či bita na demonstracích.⁶⁵

Cílem Putinismu je také vytváření takzvaných prospěšných, „nevládních“ organizací. V západní Evropě označujeme takové organizace jako nevládní, či neziskové.

Jednotné Rusko, Putin a další lidé kolem něj tak podporují a vytvářejí nejrůznější vzdělávací a charitativní instituce, či organizace. Tyto organizace jsou ovšem většinou udržovány s cílem pro vytvoření nenápadného podhoubí pro fungování bezpečnostních složek. Putin také podporuje státem kontrolované skupiny mládeže, odbory, a dokonce i státem kontrolované organizace věnující se podpoře demokracie.⁶⁶

Dalším prvkem Putinismu jsou řízená média. Teoreticky je tisk v Rusku svobodný. Lze například vydávat nezávislé noviny, pokud nebudou mít velký dosah. Člověk může fungovat jako nezávislý novinář, pokud nepublikuje nic, co by kritizovalo, nebo reálně ohrožovalo postavení ruského politického vedení. Putinismus tedy likviduje pouze ty, kteří se stanou příliš slavnými nebo příliš populárními, jako je například Alexej Navalný, nebo opoziční noviny Novaja Gazeta. Putinem řízený systém tak chytře pracuje s cíleným násilím, díky kterému při zatčení, či vraždě konkrétní osoby demonstruje svou moc a zastrahuje tisíce dalších lidí.⁶⁷

Zásadním prvkem Putinismu je jeho takzvaný vnitřní kruh, kterému se nazývá „silovinki“. Tato skupina jsou osoby, které pocházejí po většinou z oligarchických kruhů, bezpečnostních složek, nebo se jedná o vlivné politiky blízké Putinovi. Mezi takové patří například Nikolai Patrushev (Tajemník rady bezpečnosti Ruské federace), Igor Sechin (bývalý příslušník KGB, olejný magnát přezdíváný „Ruský Darth Vader“), Sergei Pugachev (Vlivný oligarcha, také přezdíváný „Putinův bankéř“), či Sergej Šojgu (člen

⁶⁵ Anne Applebaum, "Putinism: The Ideology," LSE IDEAS, 2013, <http://www.jstor.org/stable/resrep45303> (staženo 13.4.2023).

⁶⁶ Leon Aron, "Putinism," American Enterprise Institute, 2008, s. 1-7, <http://www.jstor.org/stable/resrep03039> (staženo 1.6.2023).

⁶⁷ Graeme P. Herd, "Russia and the Politics of 'Putinism,'" Journal of Peace Research 38, no. 1 (2001): 107–12, <http://www.jstor.org/stable/425786> (staženo 1. června 2023).

strany Jednotné Rusko, bývalý ministr pro Mimořádné události a aktuální ministr obrany).⁶⁸

Největší národní společnosti, organizace i státní instituce a banky tedy vede malá skupina lidí. Někteří z nich zastávají dvojí funkce, jako vládní úředníci a podnikatelé. Jiní se dělí o své bohatství s politiky, aby se udrželi mezi špičkami obchodních a oligarchických kruhů. Ekonomické fungování země je tedy silně ovlivněno politickými zájmy. Putinovým cílem je tedy udržet si přehled a kontrolu i ve všech kruzích.⁶⁹

V neposlední řadě, je důležitým prvkem Putinismu je mimo jiné také kritika západních zemí. Putin a jeho okolí se domnívá, že největší hrozbou není Západ jako takový, ale rétorika západní demokracie. Aby si svou moc Kreml udržel, musí tvrdě pracovat na zachování své legitimacy, a to jak doma, tak v zahraničí. Tato komunikace slouží několika účelům, ale především má ruskou veřejnost přesvědčit o nefunkčnosti svobodnějších společností.

Putin od začátku svého politického fungování také zavedl alternativní pohled na postsovětské dějiny a takzvaný „neutrální“ výklad o stalinismu. Podle Putinova systému není rok 1989 spojován s osvobozením, ale jako počátek hospodářského úpadku. Jde tedy v podstatě o snahu přesvědčit ruské obyvatelstvo, že komunismus byl synonymem stability a bezpečnosti, zatímco postkomunistická éra znamenala období pohromy.

Jeho nejostřejší rétorika se zaměřuje na ty země, které přešly od komunismu k demokracii, a na ty, které prosazují pro-západnější politické systémy jako je například Polsko, Estonsko, Gruzie, či Ukrajina. Rusko ovšem není jediným státem, který má obavy z demokratického vzoru Západu, a proto dává přednost vítězství autoritářských režimů na celém světě.⁷⁰ Proto Putin udržuje dobré vztahy se zeměmi jako je Čína, Bělorusko, Egypt, či se státy ve střední Asii, kde autoritářské režimy fungují na podobném systému jako ten v Rusku. Politici a podnikatelé hlásící se k Putinismu se také s pozoruhodným úspěchem snaží rozšířit svůj vliv v celosvětovém měřítku prostřednictvím propagace korupce. V každé zemi, kde investovali ruští ropní a plynárenští magnáti také nasazovali své bohatství k ovlivňování zahraničních politiků.⁷¹ Systém všech těchto prvků tak představuje modus operandi, jehož prostřednictvím se putinismus snaží zachovat své postavení na domácí

⁶⁸ Catherine Belton, „Putin’s People: How the KGB took back Russia and then took on the West“ (William Collins, 2020), 180-200.

⁶⁹ Peter Rutland, recenze „*The Roots of Authoritarianism in Russia*, by Brian D. Taylor“, Asia Policy 14, no. 2 (2019): 93–96, <https://www.jstor.org/stable/26642290> (staženo 1. června 2023).

⁷⁰ Walter Laqueur, „*Putin a putinismus*,“ Prostor (2016): 172-177.

⁷¹ Mark N. Katz, recenze „*Where Is Putinism Leading Russia?* by Brian D. Taylor“, Asia Policy 14, no. 2 (2019): 89–92, <https://www.jstor.org/stable/26642289> (staženo 1. června 2023).

scéně, promítnout svůj vliv na mezinárodní úrovni a zajistit bohatství a autoritu svých vůdců.

3. Postoje stran AfD a Jednotné Rusko k zahraniční a bezpečnostní politice

Tato kapitola se zabývá zahraniční a bezpečnostní politikou stran Alternativa pro Německo a Jednotné Rusko v období od roku 2014 až po únor roku 2022, kdy Rusko zahájilo válku v Ukrajině a geopolitický koncept se změnil obzvláště v Evropě.. Rozpětí tohoto období bylo zvoleno na základě politického a bezpečnostního incidentu, jednoznačného aktu agrese, kdy ruské síly v roce 2014 anektovaly ukrajinský poloostrov Krym. Anexe výrazně ovlivnila světovou politickou scénu a také zahraniční a bezpečnostní politiku mnoha států, včetně Německa a logicky i Ruska.

Vzhledem ke zvolenému období jsem pro analýzu využila řadu stranických dokumentů, přičemž jsem se zaměřila především na volební programy stran. Primárně jsem analyzovala volební programy AfD z let 2017 a 2021, tedy z let, kdy se konaly volby do německého Spolkového sněmu. Podobně jsem se zaměřila na volební programy Jednotného Ruska z let 2016 a 2021, kdy se konaly parlamentní volby do ruské Státní dumy. Tyto programy jsou základními dokumenty, které odrážejí zahraniční a bezpečnostní politiku strany v daném období. Přestože tyto volební programy představovaly hlavní zdroj informací pro mou analýzu, neomezila jsem se pouze na ně. Využila jsem i další dobové stranické dokumenty a odbornou literaturu, aby byla analýza co nejkomplexnější a nejpresnější.

Podkapitola 3.1 analyzuje zahraniční a bezpečnostní politiku AfD, včetně jejich názorů na mezinárodní vztahy, liberální témata, národní bezpečnost a vojenskou politiku a postojů k OSN, Radě bezpečnosti OSN a NATO a USA. Podkapitola 3.2 pak zkoumá tytéž oblasti v kontextu Jednotného Ruska. Cílem obou částí je porovnat politické postoje a strategie stran. Analýza postojů stran k organizaci OSN, byla zvolena na základě členství obou zemí a jejich aktivit v této organizaci. Analýza postojů k NATO a USA, byla zvolena na základě důležitosti Severoatlantické aliance v bezpečnostní politice obou států a role USA v návaznosti na své postavení v globálním světě. Tyto analýzy umožňují hlubší pochopení jejich rozdílů a podobností, což následně umožňuje adekvátně odpovědět na výzkumné otázky týkající se politické orientace, zahraniční a bezpečnostní politiky těchto

stran.

Pro hlubší pochopení tématu je nezbytné definovat klíčové pojmy, jako je zahraniční a bezpečnostní politika. Na základě pochopení těchto definic můžeme lépe analyzovat zahraniční a bezpečnostní politiku těchto stran. Zahraniční politika je podle definice Donalda Nuechterleina soubor strategií, které stát uplatňuje při řízení svých vztahů s jinými zeměmi a mezinárodními organizacemi. Zahraniční politika obvykle prochází různými fázemi. Nejprve se vyhodnocuje mezinárodní kontext a vnitřní podmínky země, aby se následně stanovily cíle, které umožní uspokojení určitých potřeb. Za druhé se specifikuje politika a kroky, které musí stát podniknout, aby ji realizoval a dosáhl svých cílů.⁷²

Bezpečnostní politika se naproti tomu zaměřuje na ochranu národních zájmů a bezpečnost státu. Tato politika zahrnuje především strategie a opatření, která stát přijímá na svou ochranu před vnějšími i vnitřními hrozbami, ať už se jedná o vojenské konflikty, teroristické útoky, kybernetické hrozby nebo jiné druhy útoků proti bezpečnosti země. Bezpečnostní politika vychází ze souboru klíčových cílů a nástrojů státu, které zajišťují národní suverenitu, územní celistvost a zachování všech složek demokratického právního státu.⁷³

3.1 Zahraniční a bezpečnostní politika AfD

Jak bylo již v úvodní kapitole o AfD zmíněno, strana přinesla do německé politické soutěže reakci na nový fenomén jménem migrace. Díky výrazně odlišnému stylu komunikace, který AfD oproti ostatním tradičním stranám v Německu zastávala, si ukotvila své místo v německém Spolkovém sněmu. Tato pravicově populistická strana se svou politikou snaží reflektovat názory a přání „obyčejných lidí“ a to platí i pro zahraniční a bezpečnostní politiku.

Podle základního programu AfD se strana v zahraniční politice primárně zasazuje o nevměšování se do vnitřních záležitostí jiných států a prosazuje primárně zahraniční a bezpečnostní politiku zaměřenou na ochranu zájmů Německa.⁷⁴ V rámci bezpečnostní

⁷² Donald E. Nuechterlein, "National Interests and Foreign Policy: A Conceptual Framework for Analysis and Decision-Making," *British Journal of International Studies* 2, no. 3 (1976): 246-66, <http://www.jstor.org/stable/20096778> (staženo 4 června 2023).

⁷³ Mary Kaldor and Iavor Rangelov, "The Handbook of Global Security Policy," 1st ed. (Wiley, 2014), <https://www.perlego.com/book/993252/the-handbook-of-global-security-policy-pdf> (staženo 5. června 2023).

⁷⁴ "Grundsatzprogramm," *Alternative für Deutschland*, 1. května 2016, <https://www.afd.de/grundsatzprogramm/> (staženo 5. června 2023).

politiky strana primárně požaduje posílení právního státu a ochranu občanů na prvním místě. Dalším hlavním bodem základního programu strany je prosazení ochrany vnějších evropských hranic a požaduje, aby na vnějších hranicích Německa byly opět k funkční hraniční přechody, jelikož Schengenskou dohodu AfD považuje za neúspěšnou.⁷⁵

3.1.1 Mezinárodní vztahy a diplomacie podle AfD

Přístup AfD k mezinárodním vztahům, aliancím, globálním mocenským strukturám a mezinárodnímu právu byl ve zkoumaném období ovlivněn především souborem základních principů strany: euroskepticismus, antiglobalismus a upřednostňování národní suverenity. Jeden z klíčových aspektů v zahraniční politice AfD, byl kritický pohled na mezinárodní vztahy a diplomacii. Strana se zejména vyjadřovala skepticky k Evropské unii (EU) a její politice a zpochybňovala výhody, které Německo z členství v ní má. Strana se také velice kriticky stavěla k rozšiřování EU, a to obzvláště v oblasti západního Balkánu.⁷⁶

Tato kritika se rozšířila i na přístup Německa k imigraci, zejména v souvislosti se syrskou uprchlickou krizí, což stranu vedlo k prosazování přísnějších hraničních kontrol. Německo svou rétoriku vyostřovalo čím dál tím více, a to také v otázce suverenity Německa v EU. AfD došla k závěru, že vystoupení Německa z EU a vytvoření nového evropského hospodářského společenství a společenství zájmů je nezbytné, jelikož AfD chce zachovat suverénní, demokratický národní stát. AfD tedy považuje EU za kontraproduktivní ve smyslu prosperující a mírové Evropy. Podle stranického dokumentu samostatně odpovědné národní státy utvářené živými demokraciemi nelze nahradit nadnárodními institucemi.⁷⁷

AfD si proto po vzoru Velké Británie vytvořila termín „Dexit“, neologismus, který označuje odchod Německa z EU. AfD dlouhodobě požaduje reformy a změny EU, bez kterých AfD vnímá Německo jako nesuverénního člena EU. Podle AfD, EU dlouhodobě zasahuje do suverenity svých členských států a obzvláště Německa.⁷⁸ Strana se proto zasazuje o větší suverenitu Německa v celoevropském a světovém měřítku. Podle AfD se EU jako společenství suverénních států měla vrátit ke svým základním hodnotám a

⁷⁵ Ibid.,

⁷⁶ "Wahlprogramm: Außen – und Verteidigungspolitik," Alternative für Deutschland (AfD), <https://www.afd.de/wahlprogramm-aussen-verteidigungspolitik/> (staženo 5. června 2023).

⁷⁷ "Wahlprogramm: EU & Europa," Alternative für Deutschland (AfD), <https://www.afd.de/wahlprogramm-eu-europa/> (staženo 6. června 2023).

⁷⁸ Joel Rosenfelder, "Die Programmatik Der AfD: Inwiefern Hat Sie Sich von Einer Primär Euroskeptischen Zu Einer Rechtspopulistischen Partei Entwickelt?" Zeitschrift Für Parlamentsfragen 48, no. 1 (2017): 130–134, <http://www.jstor.org/stable/26428860> (staženo 7. června 2023).

nesnažit se svými regulacemi ovlivňovat každodenní život občanů členských států.⁷⁹

AfD ve svých programových prohlášeních jak v roce 2017 tak 2021, velice kriticky vyjadřovala v tomto kontextu ke vztahu k Turecku. AfD podle svých stranických dokumentů vnímala a vnímá Turecko jako hrozbu v otázce migrace. Ve svém volebním programu z roku 2017 AfD deklarovala, že Turecký politický vývoj je důvodem k obavám. AfD v tomto dokumentu požadovala ukončení členství Turecka v NATO. Strana také požadovala zastavit veškerou finanční pomoc poskytovanou Turecku v rámci mezinárodních, mnohostranných i dvoustranných dohod. AfD rovněž odmítala vstup Turecka do EU a požadovala okamžité ukončení všech přístupových jednání.⁸⁰ Podobnou rétoriku zvolila strana i ve volebním programu v roce 2021. Podle AfD se vztahy s Tureckem ještě více zhoršily a AfD Turecko považuje za ještě větší hrozbu z důvodu jeho údajné islamizace a oddálení se od evropských hodnot. Rozdílný byl přístup strany vůči členství Turecka v NATO, ke kterému se vůbec nevyjádřila. Strana v tomto programovém prohlášení pouze vyslovila požadavek o okamžité ukončení všech přístupových jednání s Tureckem o vstupu do EU, stejně jako v předchozím volebním programu.⁸¹

V ostrém kontrastu s názory mnoha jiných německých politických stran AfD obecně pozitivně vnímala Rusko a vyjadřovala přání s ním podporovat užší vztahy. Podle volebního programu AfD z roku 2017 by mělo být v zájmu Německa začlenění Ruska do celkové bezpečnostní struktury, aniž by byly opomíjeny jeho vlastní zájmy a zájmy německých spojenců. Mimo to také AfD prosazovala ukončení politiky sankcí proti Rusku, jelikož Rusko považuje za legitimního hráče, který má zásadní vliv na situaci v Evropě.⁸² Téma bylo komunikováno i v následujících volbách v roce 2021. Díky programu z tohoto roku je možné si všimnout čím dál tím bližšího vztahu AfD k Rusku. Strana v stranickém dokumentu požadovala vyváženost vztahů Německa s USA a Ruskem. AfD se v tomto programu také zasadila o obnovení pravidelných rozhovorů v rámci Rady NATO-Rusko.

⁷⁹ "Souveränität Deutschlands – Einigkeit und Recht und Freiheit," Deutscher Bundestag, <https://www.bundestag.de/dokumente/textarchiv/2023/kw13-de-souveraenitaet-deutschland-940486> (staženo 6.června 2023).

⁸⁰ AfD, "Program für Deutschland: Wahlprogramm der Alternative für Deutschland für die Wahl zum Deutschen Bundestag am 24. September 2017, ", 19, https://www.afd.de/wp-content/uploads/2017/06/2017-06-01_AfD-Bundestagswahlprogramm_Onlinefassung.pdf (staženo 7.června 2023).

⁸¹ Program der Alternative für Deutschland für die Wahl zum 20. Deutschen Bundestag, 2021, AfD, 66, https://www.afd.de/wp-content/uploads/2021/06/20210611_AfD_Programm_2021.pdf (staženo 1.května 2023).

⁸² Ibid., 62.

AfD také požadovala zrušení sankcí proti Rusku ze strany EU a USA.⁸³ Co se dalších diplomatických požadavků týče, strana se také velice kladně vyjadřovala k Čínské lidové republice a spolupráci s ní. Podle AfD je Čína pro Německo stále důležitější obchodní partner, proto se AfD zasadila o aktivní účast Německa na projektu takzvané „Nové hedvábné stezky“.⁸⁴

Zatím co skepse AfD se vztahovala na mezinárodní aliance a smlouvy, které vnímala jako narušení národní suverenity. Například Pařížská dohoda o změně klimatu čelila ze strany AfD kritice. Domnívali se, že dohoda ukládá německému průmyslu nepřiměřenou zátěž, čímž ohrožuje jeho hospodářský růst a životaschopnost.⁸⁵ V diskusi o globálních mocenských strukturách AfD důsledně vyjadřovala obavy z vlivu globalismu a mezinárodních institucí. Strana vnímala tyto struktury jako narušující národní suverenitu Německa. AfD často vyjadřovala skepsi nebo odpor vůči tomu, co vnímala jako globální elitu, která diriguje světové dění, a měla tendenci představovat si místo Německa ve světě spíše jako silný, nezávislý národní stát než jako součást propojeného globálního společenství.⁸⁶

Toto deklarovala strana ve svém volebním programu v roce 2021, kdy upozorňovala na čím dál tím více rozšiřující se globalismus a multipolární řád světa. Strana také v návaznosti na rozvojovou a hospodářskou mezinárodní spolupráci upozorňovala na velikost a zájmy Německa a také jeho práva na sebeurčení jako národu. Celkově lze říci, že AfD prosazuje změny v rozvojové politice, které by zohledňovaly německé bezpečnostní a ekonomické zájmy, a preferuje národní přístup k této problematice.⁸⁷

V oblasti zahraničně kulturní politiky AfD usiluje o silnější propagaci německé kultury a jazyka v zahraničí. Chce vytvářet pozitivní obraz Německa prostřednictvím německého vysílání, Goetheho institutů a kulturních projektů se zaměřením na rozvoj vědy a umění. AfD také požadovala, aby němčina měla stejné postavení jako úřední jazyk v evropských institucích jako má angličtina a francouzština.⁸⁸

⁸³ Ibid., 64-65.

⁸⁴ Ibid., 65.

⁸⁵ "Konzepte zur Reform der Bund-Länder-Finanzbeziehungen," Deutscher Bundestag, https://www.bundestag.de/webarchiv/presse/hib/2020_09/792902-792902 (staženo 5.června 2023).

⁸⁶ "Was die Anhänger rechtspopulistischer Parteien umtreibt." *Süddeutsche Zeitung*, 30.listopadu 2016, <https://www.sueddeutsche.de/politik/studie-der-bertelsmann-stiftung-was-die-anhaenger-rechtspopulistischer-parteien-umtreibt-1.3273071> (staženo 5.června 2023).

⁸⁷ Program der Alternative für Deutschland für die Wahl zum 20. Deutschen Bundestag, 2021, AfD, 70, https://www.afd.de/wp-content/uploads/2021/06/20210611_AfD_Programm_2021.pdf (staženo 7.června 2023).

⁸⁸ Ibid., 71-72.

3.1.2 AfD a antiliberalismus

Strana AfD se dlouhodobě považuje za „radikálně konzervativní“ a s tím je spojená i její politika vůči takzvaným „progresivním“, či „liberálním“ tématům. AfD tak vede boj proti takzvanému „diktátu západu“ prosazováním a zasazováním se o dominanci konzervativního pohledu na svět, který jak sama strana uvádí, má ochránit suverenitu Německa. Podle AfD je na domácí scéně zachování a podpora takzvané „klasické rodiny“ jedno z nejdůležitějších témat, která jsou ohrožena takzvanou „západní ideologií“.

V diskurzu AfD je tento scénář ohrožení artikulován v obavě ze "zničení" "přirozené" a heteronormativní rodiny jako "jádra společnosti". AfD proto ve svém volebním programu z roku 2017 deklarovala, že se řídí rodinným, národním a konzervativním obrazem. Podle AfD je třeba proti „úbytku naší tradiční populace“ čelit „národní populační politikou“. Pro AfD je zachování „vlastních lidí“ prioritou. Strana také vystupuje proti interrupcím a odmítá rozšíření pojmu rodina nad rámec (podle strany) „klasické rodiny“ muže, ženy a dítěte. Navíc by se „přirozené rozdíly mezi pohlavími“ neměly řešit prostřednictvím „genderové ideologie“. Tuto ideologii AfD považuje za protiústavní.⁸⁹ Zajímavé přitom je, že odpovědnost za tento vývoj není přisuzována samotným nebezpečným skupinám („trans-lidem“ nebo homosexuálům), ale elitám, a to prostřednictvím logiky populistického rozdělení prostý lid vs. elitní kruh.⁹⁰

Stejně názory zachovala strana i ve volebním programu v roce 2021. AfD ve svém volebním programu prohlašuje, že pohlaví je biologický fakt a odmítá sexuální výchovu u dětí na školách a označuje ji za ideologické ovlivňování dětí, které připodobňuje vnucování nacistické propagandy za Třetí říše a považuje ji za nebezpečnou. Strana také stejně jako v minulém programu jasně stanovuje svůj odpor k interrupci a deklaruje že i „Nenarozené dítě má právo na život.“⁹¹

Co se dalšího „progresivního a liberálního“ tématu týče, vidí AfD hrozbu hlavně v multikulturalismu. Tato hrozba je přirozeně navázaná na strach o úpadek národní

⁸⁹ AfD, "Programm für Deutschland: Wahlprogramm der Alternative für Deutschland für die Wahl zum Deutschen Bundestag am 24. September 2017", 36-38, https://www.afd.de/wp-content/uploads/2017/06/2017-06-01_AfD-Bundestagswahlprogramm_Onlinefassung.pdf (staženo 7.června 2023).

⁹⁰ Viola Dombrowski and Katharina Hajek, "Zwischen Femonationalismus Und Antigenderismus.: Rechtspopulistische Geschlechterpolitiken in Deutschland," in Mobilisierungen Gegen Feminismus Und 'Gender': Erscheinungsformen, Erklärungsversuche Und Gegenstrategien, ed. Annette Henninger et al., 1st ed. (Verlag Barbara Budrich, 2021), 42–58, <http://www.jstor.org/stable/j.ctv1pzk2gk.5> (staženo 1. července 2023).

⁹¹ "Wahlprogramm: Familie & Kinder," Alternative für Deutschland (AfD), <https://www.afd.de/wahlprogramm-familie-kinder/> (staženo 1.července 2023).

suverenity a úpadek „vlastních lidí německých lidí“. Tato tematika je také jádrem AfD již od roku 2014, kdy otázku multikulturalismu považuje za nebezpečnou z důvodu migrační krize. AfD ve svém základním programu zmiňuje, že přílišný multikulturalismus ohrožuje ztrátu německé identity, a německé kultury. AfD tedy považuje ideologii multikulturalismu za vážné ohrožení sociálního smíru a další existence suverénních národů jako kulturního celku.⁹²

3.1.3 Vize AfD národní bezpečnosti a vojenské politiky

Od roku 2014 do února 2022 AfD vykazovala silný důraz na zásady národní bezpečnosti a přísné kontroly německých hranic i přesto, že měla zájem řešit jakýkoliv konflikt mírovou cestou. Strana se proto stala význačnou svým neochvějným odporem k imigrační politice Německa. Nutno ovšem zde podotknout, že se jedná o imigrační politiku směrem vůči zemím, které nejsou v EU. K imigrační politice ze zemí EU se někteří z členů AfD stavěli kladně a podporují ji.⁹³ Hlavním argumentem proti migraci z afrických a arabských zemí bylo, že takové přistěhovalectví představuje hrozbu pro německou národní bezpečnost. Toto ohrožení se nepředpokládalo pouze v podobě potenciálního terorismu, ale také v podobě údajného rozmělnění německé kultury a identity. Strana ve svém základním programu v návaznosti na problematiku tohoto druhu imigrace deklaruje, že s migrací spojený islámský terorismus představuje vážnou hrozbu pro mezinárodní společenství států a proti jeho vzniku a šíření je třeba bojovat všemi dostupnými právními prostředky.⁹⁴

Tato perspektiva AfD, podle níž je koncept národní bezpečnosti úzce provázán s národní identitou a kulturní soudržností, je důležitým aspektem tvorby její politiky. Jejich definice národní bezpečnosti se neomezuje na tradiční vojenské a protiteroristické záležitosti, ale zasahuje i do oblasti sociálních a kulturních záležitostí. Zvláštní pozornost věnují otázkám migrace a asimilace neněmeckých kultur do německé společnosti.⁹⁵

Pokud jde o vojenskou politiku, AfD se hlasitě zasazovala o mohutnou německou armádu. I přesto byla strana kritická. Vyjadřovali nespokojenost s tím, co vnímali jako

⁹² "Grundsatzprogramm," Alternative für Deutschland, 1.května 2016, <https://www.afd.de/grundsatzprogramm/> (staženo 1. července 2023).

⁹³ Finthammer, Volker. "AfD-Bundesvorsitzender Gauland für Einwanderung aus dem EU-Ausland." *Deutschlandfunk*, 2.září 2018, <https://www.deutschlandfunk.de/afd-bundesvorsitzender-gauland-fuer-einwanderung-aus-dem-eu-100.html> (staženo 23.května 2023).

⁹⁴ "Grundsatzprogramm," Alternative für Deutschland, 1.května 2016, <https://www.afd.de/grundsatzprogramm/> (staženo 25. května 2023).

⁹⁵ Ibid.,

nedostatečné financování a zanedbávání Bundeswehru.⁹⁶ Strana důsledně vyzývala k posílení německé suverenity v obranných záležitostech a projevovala skepsi vůči nadnárodním institucím, jako je NATO a EU. Ve volebních programech z roku 2017 i 2021 strana požadovala návrat ozbrojených sil do operační pohotovosti.^{97 98}

AfD požadovala, aby Německé ozbrojené síly byly reformovány, aby byla zaručena jejich operační připravenost i v těch nejnáročnějších misích. Strana také požadovala obnovení povinné vojenské služby. Podle AfD by Bundeswehr by měl opět pěstovat své silné tradice a německé hodnoty. Ve volebním programu z roku 2021 strana dokonce požadavek na povinnost vojenské služby rozšířila o rok veřejně prospěšných prací.⁹⁹

To by se podle strany mělo týkat žen i mužů, kteří se pro vojenskou službu nerozhodnou. S tímto je spojený zajímavý a silně nacionalistický požadavek strany, který říká, že aby se předešlo konfliktům loajality, měla by být služba v ozbrojených silách vyhrazena výhradně Němcům, kteří nemají jinou národnost.¹⁰⁰ Je však nutné uznat, že AfD nepředstavuje monolitický subjekt. V různých frakcích strany převládají v těchto otázkách různé názory. AfD se také velice kriticky vyjadřovala k vytvoření armády EU nebo využití německých ozbrojených sil pro cizí zájmy. AfD tedy odmítá společné evropské ozbrojené síly a požaduje Bundeswehr jako základní kámen německé suverenity.¹⁰¹

⁹⁶ Christian Deutschländer. "AfD kritisiert Zustand der Bundeswehr mit drastischen Worten – und will die Wehrpflicht zurück." *Merkur*, 3.září 2019, <https://www.merkur.de/politik/afd-fordert-rueckkehr-zur-wehrpflicht-zustand-bundeswehr-in-kritik-zr-12713028.html> (staženo 23.května 2023).

⁹⁷ AfD, "Program für Deutschland: Wahlprogramm der Alternative für Deutschland für die Wahl zum Deutschen Bundestag am 24. September 2017," 18, https://www.afd.de/wp-content/uploads/2017/06/2017-06-01_AfD-Bundestagswahlprogramm_Onlinefassung.pdf (staženo 7.června 2023).

⁹⁸ Programm der Alternative für Deutschland für die Wahl zum 20. Deutschen Bundestag, 2021, AfD, 64, https://www.afd.de/wp-content/uploads/2021/06/20210611_AfD_Programm_2021.pdf (staženo 1.května 2023).

⁹⁹ Ibid., 64-65.

¹⁰⁰ Ibid., 68.

¹⁰¹ "Grundsatzprogramm," Alternative für Deutschland, 1.května 2016, <https://www.afd.de/grundsatzprogramm/> (staženo 25. května 2023).

3.1.4 Postoje AfD k OSN a Radě bezpečnosti OSN

AfD se podle svého základního programu hlásí k hodnotám Charty OSN a mezinárodního práva a prosazuje zahraniční politiku orientovanou na německé zájmy. Tato politika má být realizována prostřednictvím konstruktivních diplomatických vztahů a podpory mírového soužití mezi národy. AfD totiž tvrdí, že Německo si jako celosvětově uznávaný stát a třetí největší přispěvatel do OSN zaslouží stálé místo v Radě bezpečnosti OSN.¹⁰² I přesto se AfD se zasazovala o reformu OSN, která by odrážela změněný poměr sil ve světě. Zejména usiluje o zrušení tzv. klauzule o nepřátelském státu vůči Německu v Chartě OSN. AfD v průběhu své existence pravidelně napadá dohody o ochraně migrantů, které OSN má. Například v roce 2018 se tehdejší předsedkyně AfD Alice Weidel za pomoci nepravdivých informací pokusila vyvolat ve svých voličích strach z nového přílivu migrantů z Afriky, který podle ní měl přijít. Spouštěčem k takovým vyjádřením Weidel, byla právě dohoda OSN o migraci, která má kontrolovat migračních pohybů a ochranu migrantů před násilím a diskriminací.¹⁰³

AfD ve své rétorice proti OSN neutichá ani v německém Spolkovém sněmu. Například ve svém návrhu z roku 2020, AfD vyzvala německou vládu, aby ve spolupráci se státy G4 (Indie, Japonsko a Brazílie) získala pro Německo stálé místo v Radě bezpečnosti OSN a požadovala vypuštění klauzule o nepřátelském státu z Charty OSN. Dále mělo Německo mělo pozastavit veškeré platby Agentuře OSN pro pomoc a práci s palestinskými uprchlíky (UNRWA¹⁰⁴), dokud v ní nebudou provedeny zásadní reformy. Dále měla německá vláda podle AfD odmítnout rezoluce OSN, které usilují o delegitimaci státu Izrael, a postavit se proti pravidelným rezolucím Rady pro lidská práva.¹⁰⁵

¹⁰² Ibid.,

¹⁰³ Nicola Abé. "Wie die AfD mit Halbwahrheiten Stimmung macht." *Spiegel Online*, 2. listopadu 2018, <https://www.spiegel.de/politik/un-migrationspakt-wie-die-afd-mit-halbwahrheiten-stimmung-macht-a-00000000-0002-0001-0000-000160489403> (staženo 12.května 2023).

¹⁰⁴ "UNRWA | United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East," UNRWA, <https://www.unrwa.org/> (staženo 12.května 2023).

¹⁰⁵ "Bund-Länder-Finanzbeziehungen im Bereich der Wohnraumförderung," Deutscher Bundestag, https://www.bundestag.de/webarchiv/presse/hib/2020_10/802190-802190 (staženo 12.května 2023).

I toto téma je jedno z klíčových, kterým se AfD věnovalo a ve svých volebních programech z let 2017 a 2021 tento postoj potvrdila. AfD v těchto dokumentech prosazovala rozsáhlé reformy OSN, i přesto, že organizaci považuje za nepostradatelnou. AfD také zdůraznila, že mezinárodní spolupráce může doplnit, ale nikoli nahradit roli silných národních států. Kromě toho se strana vyslovila pro zrušení migračního paktu OSN (Globální pakt OSN pro migraci¹⁰⁶).¹⁰⁷

3.1.5 Postoje AfD k NATO A USA

V základním manifestu strany AfD se uvádí, že členství v Severoatlantické alianci (NATO) je v souladu se zahraničněpolitickými a bezpečnostními zájmy Německa, pokud NATO zůstane omezeno na svou roli obranné aliance. Mise NATO mimo oblast aliance, do nichž jsou zapojeny německé síly, by měly být vždy prováděny na základě mandátu OSN a pouze s ohledem na německé bezpečnostní zájmy. Kromě toho AfD vyzvala ke stažení všech aliančních jednotek, které jsou dosud umístěny na německém území, a zejména jejich jaderných zbraní.¹⁰⁸

Ve volebním roce 2017 zastávala Alternativa pro Německo v oblasti bezpečnostní politiky názor, že je v zájmu Německa posílit evropský vliv NATO. Strana ovšem zdůraznila svůj hlavní požadavek, že NATO se musí vrátit k principu čistě obranné aliance, a že obranu evropských zemí by si měly z velké části zajišťovat členské země NATO samy.¹⁰⁹ I v následujícím roce 2021 strana ve svém volebním programu trvala na tom, že NATO musí znovu získat svou původní funkci čistě obranné aliance. AfD také prosazovala omezení operačního prostoru NATO na území aliančních států. Dále přikládala velký význam posílení a rozšíření mechanismů kontroly jaderných a konvenčních zbraní. Podporovala opětovné sjednání nedávno pozastavených smluv, jako je smlouva INF a dohoda o takzvaném otevřeném nebi. AfD rovněž uvedla, že ústředními prvky její bezpečnostní strategie jsou právě členství v NATO a aktivní role Německa v

¹⁰⁶ "Global Compact for Migration," International Organization for Migration (IOM), <https://www.iom.int/global-compact-migration> (staženo 12.května 2023).

¹⁰⁷ Hans Vorländer. "Der Topos der Rechtspopulisten." *Deutschlandfunk Kultur*, 8.listopadu 2018, <https://www.deutschlandfunkkultur.de/afd-wettert-gegen-uno-migrationspakt-der-topos-der-100.html> (staženo 12.května 2023).

¹⁰⁸ "Außenpolitik & Sicherheit," Alternative für Deutschland (AfD), https://www.afd.de/ausenpolitik_sicherheit/ (staženo 5.června 2023).

¹⁰⁹ AfD, "Programm für Deutschland: Wahlprogramm der Alternative für Deutschland für die Wahl zum Deutschen Bundestag am 24. September 2017," 18, https://www.afd.de/wp-content/uploads/2017/06/2017-06-01_AfD-Bundestagswahlprogramm_Onlinefassung.pdf (staženo 7.června 2023).

Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE).¹¹⁰

Pokud jde o postoj strany AfD ke Spojeným státům americkým, lze konstatovat, že strana považovala USA za důležitého aliančního partnera Německa. Základním principem německé zahraniční a bezpečnostní politiky v interpretaci AfD je však rovnost obou partnerů. Strana zdůrazňovala, že rostoucí koncentrace USA na pacifický a východoasijský region vyvolává potřebu samostatné německé bezpečnostní strategie.¹¹¹ Taková strategie by nejen respektovala měnící se zahraničněpolitické priority USA, ale také odrážela snahu Německa o větší míru nezávislosti v mezinárodních vztazích. Nutno ovšem podotknout, že vztah AfD k USA byl v této době silně ovlivněn vítězstvím Donalda Trumpa, který byl prezidentem USA v letech 2017-2021.¹¹²

I přesto že byl v rámci AfD antiamerikanismus zdůrazňován podobně silně jako kritika globalizace a zachování národní suverenity a realizace národní identity¹¹³, tak právě vítězství Donalda Trumpa v prezidentských volbách v USA, způsobilo, že antiamerikanismus ze dne na den na nějakou dobu zmizel a znovu se plně vrátil až s nástupem Joe Bidena do prezidentského úřadu. Právě k vítězství Trumpovi gratulovali Frauke Petryová, Björn Höcke či Beatrix von Storchová.¹¹⁴ Po odchodu Donalda Trumpa se AfD vrátila k silné kritice USA a postavení Spojených států v celosvětovém měřítku. Antiamerikanismus v Evropě a v Německu u pravicových populistů a extrémistů zároveň není žádnou novinkou. Antiamerikanismus je dlouhodobě spojován s antisemitismem a nepřátelstvím vůči globalizaci. USA považují za "nástroj" židů, globalizaci za nástroj k dosažení světové nadvlády. Za vinu USA dávají například údajný úpadek německých hodnot, německého jazyka nebo dokonce drogovou závislost a kriminalitu.¹¹⁵ Podobné názory se objevují také v řadách členů AfD.¹¹⁶

¹¹⁰ "Wahlprogramm: Außen – und Verteidigungspolitik," Alternative für Deutschland (AfD), <https://www.afd.de/wahlprogramm-aussen-verteidigungspolitik/> (staženo 5.června 2023).

¹¹¹ "Wahlprogramm: Außen – und Verteidigungspolitik," Alternative für Deutschland (AfD), <https://www.afd.de/wahlprogramm-aussen-verteidigungspolitik/> (staženo 5.června 2023).

¹¹² Fabian Leber. "Sieg von Donald Trump: Verliert die AfD ihr Feindbild USA?" *Tagesspiegel*, 9.listopadu 2016, <https://www.tagesspiegel.de/politik/verliert-die-afd-ihr-feindbild-usa-6115939.html> (staženo 1.července 2023).

¹¹³ Annett Witte, AfD: Feinde der Freiheit, Liberales Institut der Friedrich-Naumann-Stiftung für die Freiheit, 3, (staženo 1.7.2023).

¹¹⁴ "Juhu, Antiamerikanismus bei Rechtspopulisten und Nazis über Nacht verschwunden," Belltower News, <https://www.belltower.news/juhu-antiamerikanismus-bei-rechtspopulisten-und-nazis-ueber-nacht-verschwunden-42920/> (staženo 2.července 2023).

¹¹⁵ "Antiamerikanismus," Bundeszentrale für politische Bildung (bpb), <https://www.bpb.de/themen/rechtsextremismus/dossier-rechtsextremismus/500759/antiamerikanismus/> (staženo 2.července 2023).

¹¹⁶ Johannes C, Bockenheimer. "Gauland, Höcke und Co.: Ich habe versucht, den außenpolitischen Kurs der AfD zu verstehen – es war verstörend." *Tagesspiegel*, 17.června 2016,

AfD mimo jiné ve svém zahraničně-bezpečnostním postoji zastává antiamerikanismus za pomoci konspiračních teorií. Zdá se, že mnoho členů strany je přesvědčeno, že Amerika nejenže pustoší svět, ale také vnucuje svou vůli ostatním prostřednictvím institucí, jako je právě NATO. AfD tak označila Ameriku za viníka všech problémů ve světě a zastává názor, že se Německo stalo loutkou americké hry o moc a není schopné adekvátně zastupovat své vlastní zájmy.¹¹⁷

3.2 Zahraniční a bezpečnostní politika Jednotného Ruska

Hlavní politickou frakcí v Ruské federaci je Jednotné Rusko. Tato strana se v otázkách zahraničních vztahů a bezpečnostní politiky přiklání převážně k postojům Kremlu a jeho vedení. Tyto postoje strana zastávala i ve zkoumaném období. Názory strany v zahraniční a bezpečnostní politice strany se vyznačovali především důraznou podporou ruských zájmů v mezinárodním měřítku, snahou o multi-polaritu v globálních diplomatických interakcích a zřetelnou skepsí vůči vlivu západních subjektů, zejména Spojených států a NATO.¹¹⁸

Strana ve svém „Lidovém programu“ deklaruje, že důsledně hájí hlavní principy ruské zahraniční a bezpečnostní politiky, mezi které podle ní patří zajištění národních zájmů a suverenity Ruska, posílení míru na planetě, vytvoření všeobecné bezpečnosti a stability s cílem nastolit spravedlivý a stabilní systém mezinárodních vztahů.¹¹⁹ Jednotné Rusko ve svých volebních programech také deklarovalo, že hlavní zásadou mezinárodních vztahů by měla být koexistence různých regionálních uspořádání, modelů rozvoje, kultur a civilizací. Strana ovšem požaduje, aby tato partnerství byla založena na zásadách rovnosti, respektování vzájemných zájmů a nevměšování se do vnitřních záležitostí.¹²⁰

<https://www.tagesspiegel.de/politik/ich-habe-versucht-den-aussenpolitischen-kurs-der-afd-zu-verstehen--es-war-verstorend-6881434.html> (staženo 4.července 2023).

¹¹⁷ Christoph Kopke, "Verschwörungsmymen Und Feindbilder in Der AfD Und in Der Neuen Protestbewegung von Rechts," *Neue Kriminalpolitik* 29, no. 1 (2017): 49–61, <http://www.jstor.org/stable/26315669> (staženo 4.července 2023).

¹¹⁸ "Russia in the World," Atlantic Council, <https://www.atlanticcouncil.org/in-depth-research-reports/report/russia-in-the-world/#h-sources-of-russian-foreign-policy> (staženo 4.července 2023).

¹¹⁹ "Программа," Единая Россия, 17, <https://er.ru/party/program> (staženo 15.května 2023).

¹²⁰ "Правила партии «Единая Россия»,» Единая Россия (er.ru), <https://er.ru/party/rule> (staženo 15.května 2023).

3.2.1 Jednotné Rusko: Postoje a politika v mezinárodním Kontextu

Jednotné Rusko jako dlouholetá vládnoucí strana v Rusku často zaujímá k mezinárodním vztahům a diplomacii takový přístup, v němž jsou na prvním místě zájmy Ruska. To zahrnovalo asertivní a nedemokratickou zahraniční politiku, jako byla například anexe ukrajinského poloostrova Krymu v roce 2014.¹²¹ Strana prosazuje myšlenku "multipolárního" světa¹²², v němž vedle sebe existují různá mocenská centra, na rozdíl od "unipolárního" světa¹²³, jemuž dominují Spojené státy. Snažili se také posílit globální postavení a vliv své země prostřednictvím aliancí, obchodních partnerství a vojenské angažovanosti.¹²⁴

Přístup Jednotného Ruska k mezinárodním aliancím a smlouvám byl přístup k mezinárodním aliancím a smlouvám komplexní a mnohostranný. Na jedné straně Rusko pod vedením Jednotného Ruska projevilo ochotu zapojit se do tvorby mezinárodních smluv, jako byla například ratifikace Pařížské dohody o změně klimatu.¹²⁵ Na druhou stranu se strana podílela na anexi Krymu v roce 2014, což vedlo k napětí se Západem a přehodnocení její role v různých aliancích a smlouvách, zejména těch, které se týkaly Ukrajiny. Rusko rovněž projevilo ochotu zpochybnit nebo opustit smlouvy, které vnímá jako odporující jeho národním zájmům, jak ukázalo odstoupení od Smlouvy o jaderných silách středního doletu v roce 2019.¹²⁶

Jak již bylo zmíněno, vnímání globálních mocenských struktur ze strany Jednotného Ruska bylo v tomto období formováno názorem, že mezinárodní systém přechází z unipolárního systému, jemuž dominují Spojené státy, na systém multipolárnější. Rusko vnímali jako jeden z těchto nově vznikajících pólů, vedle dalších mocností, jako je Čína. Toto vnímání bylo spojeno s jejich pocitem, že Rusko je obrozující se globální suverénní mocností, a snažili se znovu posílit vliv Ruska na globální scéně, což

¹²¹ "A Rude Awakening: Political Extremism and Radicalization in Sweden," Swedish Defence Research Agency (FOI), <https://aff.a.se/wp-content/uploads/2014/06/A-Rude-Awakening-FOI-2014-06-.pdf> (staženo 18.června 2023).

¹²² "Multipolar," Cambridge Dictionary, <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/multipolar> (staženo 18.června 2023).

¹²³ "Unipolar," Cambridge Dictionary, <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/unipolar> (staženo 18.června 2023).

¹²⁴ Jay Chandra Akela, "The Party System In Post-Soviet Russia: A CASE STUDY OF THE PARTY UNITED RUSSIA," *World Affairs: The Journal of International Issues* 21, no. 2 (2017): 34–49.

¹²⁵ "Russia formally joins Paris climate agreement," *Climate Home News*, 23.září 2019, <https://www.climatechangenews.com/2019/09/23/russia-formally-joins-paris-climate-agreement/> (staženo 16.června 2023).

¹²⁶ "Russia formally withdraws from INF nuclear treaty." *Deutsche Welle*, 3.dubna 2019, <https://www.dw.com/en/russia-formally-withdraws-from-inf-nuclear-treaty/a-47766621> (staženo 16.června 2023).

je často stavělo do rozporu se západními mocnostmi.¹²⁷ Právě ruská suverenita je podle Jednotného Ruska jedním ze základních pilířů fungující evropské a ruské společnosti. V otázce zahraniční politiky vidí strana suverenitu Ruska jako základní pilíř světové mocnosti. Podle strany je zachovat Rusko jako suverénní stát jediná správná strategie, jak zachovat jednotu a nezávislost Ruska na globálním poli.¹²⁸

Postoje Jednotného Ruska k mezinárodnímu právu byly v tomto období pragmatické a zaměřovaly se na to, jak lze tyto zákony využít k ochraně a prosazování ruských národních bezpečnostních zájmů.¹²⁹ Bylo ochotno vykládat mezinárodní právo flexibilně, pokud to vyhovovalo jeho záměrům, jak je vidět v případě anexe Krymu. Současně odsuzovali vnímané porušování mezinárodního práva ze strany západních mocností. Jako bezpečnostní hrozbu vnímali také rozšiřování NATO a EU o bývalé sovětské státy a toto vnímání využívali k ospravedlnění řady zahraničněpolitických kroků, mimo jiné v Ukrajině a v Gruzii.¹³⁰

V tomto období tedy Jednotné Rusko formulovalo svůj postoj na mezinárodní scéně a prosazovalo změnu vztahů s EU i se svými partnery na Východě i na Západě. Stranou bylo ve volebních programech uznáno, že narušení partnerství s EU negativně ovlivnilo obě strany a mělo dopad na stabilitu a důvěru na celém kontinentu. Strana navrhla, že řešení spočívá v upřednostnění ekonomických úvah před politikou. Bylo navrženo, aby toho bylo dosaženo aktivním úsilím o normalizaci vztahů s Evropskou unií, podmíněnou politickou vůlí z evropské strany.¹³¹

Jednotné Rusko dále zdůraznilo význam geostrategické polohy Ruska a prohlásilo, že to dává mandát k partnerství nejen se Západem, ale i s Východem. Strana informovala o významném posílení vztahů s asijskými strategickými partnery, včetně Číny, Indie, Vietnamu a zemí APR. Došlo také k výraznému upevnění aliancí, jako je BRICS (BRICS

¹²⁷ "Число сторонников концепции сообщества единой судьбы в мире растет" (The number of supporters of the concept of a community of common destiny in the world is growing), *Российская газета (Rossijskaya Gazeta)*, 23.duben 2019, <https://rg.ru/2019/04/23/chislo-storonnikov-koncepcii-soobshchestva-edinnoj-sudby-v-mire-rastet.html> (staženo 16.června 2023).

¹²⁸ "Политическая программа Партии «Единая Россия»" (Political Program of the United Russia Party), Červenec 2020, 5, <https://er.ru/media/party-program/July2020/gdMi6BWYqc9dne8OINEH.pdf> (staženo 15.května 2023).

¹²⁹ "Президент России В.В. Путин утвердил новую концепцию внешней политики России", *RSVK.cz*, <http://rsvk.cz/blog/2016/12/01/prezident-rossii-v-v-putin-utverdil-novuyu-kontseptsiyu-vneshnej-politiki-rossii/> (staženo 13. června 2023).

¹³⁰ "Будущее России - цели и задачи" (The Future of Russia - Goals and Objectives), Diplog.ru, <https://diplog.ru/news/budushee-rossii---celi-i-zadachi/2018-03-06-63> (staženo 13.června 2023).

¹³¹ "Политическая программа Партии «Единая Россия»" (Political Program of the United Russia Party), Červenec 2020, 89, <https://er.ru/media/party-program/July2020/gdMi6BWYqc9dne8OINEH.pdf> (staženo 15.května 2023).

je hospodářská skupina států vzniklá na popud Ruské federace, zahrnující zmíněné Rusko, Brazílskou federativní republiku, Indickou republiku, Čínskou lidovou republiku a Jihoafrickou republiku.¹³²), Šanghajská organizace pro spolupráci (ŠOS je regionální euroasijská organizace s hlavními členy Čínou, Ruskem, Indií, Kazachstánem a dalšími. Cílem skupiny je udržovat stabilitu a spolupráci na vládních úrovních.¹³³), či Společenství nezávislých států (Organizace sdružující 9 zemí, které dříve byly členy Sovětského svazu¹³⁴.)¹³⁵ Strana také čekávala potenciální růst v oblastech spolupráce mezi Eurasijskou hospodářskou unií a Čínou a také sladění s iniciativou „Hedvábné stezky“. Jednotné Rusko silně zdůrazňovalo roli hospodářského rozvoje a modernizace jako ústředního pilíře své zahraniční politiky a státní priority.¹³⁶

Strana také zůstala neochvějná v otázce okamžitého a bezpodmínečného zrušení sankcí EU vůči obyvatelům Krymu¹³⁷, které považovala podle svých slov za nehumánní a protiprávní a vztahy s Ukrajinou byly podmíněny bezpodmínečným a úplným plněním minských dohod ze strany Kyjeva.¹³⁸ Strana také vyzvala ruské partnery, aby uznali, že sankce a nátlak na Rusko nejsou do budoucna produktivní strategií.

Zaměřila se rovněž na zmírnění obchodních překážek a posílení koordinace s partnery s cílem čelit jednostranným protekcionistickým opatřením, která brání ruským společnostem v přístupu na trhy třetích zemí.¹³⁹ Strana v tomto období rovněž vyjádřila odhodlání podporovat ruské školství, jazyk a kulturu a práci s krajany, zejména v rámci postsovětského prostoru. To s sebou neslo aktualizaci ruské politiky zahraniční pomoci, zaměřené na podporu těch, kteří jsou schopni prosazovat ruské zájmy, a poskytování technické pomoci bývalým sovětským zemím.¹⁴⁰

¹³² "History of BRICS," InfoBrics, <http://infobrics.org/page/history-of-brics/> (staženo 13.června 2023).

¹³³ Sinem Ünaldirar Kocamaz, "The Rise of New Powers in World Politics: Russia, China and the Shanghai Cooperation Organization," *Uluslararası İlişkiler / International Relations* 16, no. 61 (2019): 127–41, <https://www.jstor.org/stable/26621220> (staženo 13. června 2023).

¹³⁴ "About the CIS," CIS Executive Committee, <https://cis.minsk.by/about-cis> (staženo 14. června 2023).

¹³⁵ "Политическая программа Партии «Единая Россия»" (Political Program of the United Russia Party), Červenec 2020, 89, <https://er.ru/media/party-program/July2020/gdMi6BWYqc9dne8OINEH.pdf> (staženo 15.května 2023).

¹³⁶ Ibid.,

¹³⁷ "Illegal Annexation of Crimea and Sevastopol: EU Renews Sanctions by One Year," European Council, <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/06/18/illegal-annexation-of-crimea-and-sevastopol-eu-renews-sanctions-by-one-year/> (staženo 1.července 2023).

¹³⁸ "Политическая программа Партии «Единая Россия»" (Political Program of the United Russia Party), Srpen 2021, 7-8, <https://er.ru/media/party-program/August2021/LkM4JC6GBI8FxpKnyVSn.pdf> (staženo 16.dubna 2023).

¹³⁹ Ibid.,

¹⁴⁰ Ibid.,

3.2.2 Jednotné Rusko a antiliberalismus

Rostoucí proti-západní nálada a propaganda v Rusku, potvrzuje konec snahy Ruska stát se moderní a liberální zemí. Proti-západní rétorika se v Rusku stala symbolem antiliberalismu, kdy cokoliv, co pochází ze západu je liberální a tím pádem podle ruské vlády špatně, jelikož ohrožuje ruskou identitu. Boj proti západu je tak v očích ruského vedení přímo navázán na ruský nacionalismus. Anti-západní nastavení ovšem není v Rusku ničím novým. Vášnivá debata v Rusku v průběhu 19. století proti sobě stavěla "slavjanofily", kteří věřili, že Rusko by mělo jít vlastní cestou, a "westernisty", kteří vzhlíželi k Západu jako ke vzoru. Protizápadní propaganda tak funguje i v době vládnutí Jednotného Ruska a Putina. Zhoršující se vztahy mezi USA a Ruskem sloužily jako perfektní příklad pro ty, kteří chtěli Západ prezentovat jako nepřítele. Mezitím byli všichni ti, kdo nesouhlasili, definováni jako "zrádci" a "zahraniční agenti". Otevřené odmítání západních hodnot a práv tedy ukazuje, že novodobí "slavjanofilové" jsou v Rusku znovu u moci.¹⁴¹

Západ a liberalismus jdou tedy podle ruského vedení ruku v ruce, a proto se Rusko musí prezentovat jako to správné a konzervativní. Konzervatismus představuje významný pilíř ideologického postoje Jednotného Ruska. Strana je zastáncem tradičních společenských struktur a hodnot, které jsou podle ní základem stability a kontinuity ve společnosti. Konzervatismus v pojetí této strany se ovšem vyznačuje také silným porušováním lidských práv, demokracie a svobody občanů. Při snaze uctívání tradic, či principů konzervatismu v pojetí této strany také dochází k utlačování svobody projevu. Konzervativní postoj, a zejména jazyk morálky, jsou tedy považovány za způsob, jak rehabilitovat Rusko a odmítnout západní liberalismus. Z tohoto konceptu tedy vychází onen zmíněný ruský nacionalismus, který má být oslavou národní ruské identity, tradic a kultury, tak jinak správné, konzervativní neboli ruské identity, která je tedy v přímém rozporu s identitou západní neboli liberální.¹⁴²

Jednotné Rusko se k těmto otázkám ve svém volebním programu z roku 2016

¹⁴¹ "Goodbye Liberalism: The Triumph of Russia's Slavophiles," *Aspenia Online*, <https://aspeniaonline.it/goodbye-liberalism-the-triumph-of-russias-slavophiles/> (staženo 4.červenec 2023).

¹⁴² Marlene Laruelle, "Russia as an Anti-Liberal European Civilisation," in *The New Russian Nationalism: Imperialism, Ethnicity and Authoritarianism 2000–2015*, ed. Pål Kolstø and Helge Blakkisrud (Edinburgh University Press, 2016), 275–97, <http://www.jstor.org/stable/10.3366/j.ctt1bh2kk5.17> (staženo 1.července 2023).

postavilo podporou rodinné „tradiční“ politiky, za kterou si mimo jiné připisuje zásluhy.¹⁴³ Ve volebním dokumentu z roku 2021 oslavuje změnu ústavy, kdy byla výše zmíněná „tradiční“ a tedy „správná ruská“ rodina definována jako žena, muž a dítě/děti. Jednotné Rusko se v tomto volebním programu také zasazuje o zachování ruských duchovních a mravních hodnot, které jsou v rozporu s (podle strany Jednotné Rusko) agresivními a vnucovanými názory takzvaných nových myšlenek.¹⁴⁴

Mezi takové „vnucované nové myšlenky“ podle ruské vlády patří například takzvaná „LGBTQ propaganda“. Podle zákonů schválených Jednotným Ruskem a Kremlem, je nezákonné propagovat vztahy osob stejného pohlaví. Tyto "netradiční sexuální vztahy a preference" (jak ruské vedení uvádí) jsou zakázány napříč médii, knihami, internetem nebo reklamou.¹⁴⁵ Tento zákon z roku 2013 (novelizován v roce 2022) o takzvané „Propagandě LGBTQ“ mimo jiné slouží jako další snaha o "ochranu tradičních hodnot" a tak Putinovi pomáhá udržovat tzv. protizápadní, antiliberální narativy v ruské společnosti. Putin a Jednotné Rusko se tak rozhodli udělat z komunity LGBTQ obětího beránka a posílit svou pozici v boji proti "západním hodnotám".¹⁴⁶ Vladimir Putin mimo jiné označil homosexualitu za satanismus a jeden z autorů zákona, homofobní nacionalista Vitalij Milonov, odmítá jakákoli obvinění, že zákon je diskriminační, a tvrdí, že soukromý život lidí je respektován.¹⁴⁷

3.2.3 Národní bezpečnost a vojenská politika: Perspektiva strany Jednotné Rusko

Ve zkoumaném období strana Jednotné Rusko pod vlivným vedením prezidenta Vladimira Putina projevovala komplexní a asertivní přístup k národní bezpečnosti. Názory strany byly hluboce provázány s Putinovou osobní filozofií v oblasti národní bezpečnosti a vojenské politiky, čímž se utvářely zastřešující zásady a strategické směry strany. Je

¹⁴³ "Политическая программа Партии «Единая Россия»" (Political Program of the United Russia Party), Červenec 2020, 43-44, <https://er.ru/media/party-program/July2020/gdMi6BWYqc9dne8OINEH.pdf> (staženo 15.května 2023).

¹⁴⁴ "Политическая программа Партии «Единая Россия»" (Political Program of the United Russia Party), Srpen 2021, 7, <https://er.ru/media/party-program/August2021/LkM4JC6GBI8FxpKnyVSn.pdf> (staženo 16.dubna 2023).

¹⁴⁵ Kotasová, Ivana. "Putin signs expanded anti-LGBTQ laws in Russia, in latest crackdown on rights." *CNN*, 5.prosince 2022, <https://edition.cnn.com/2022/12/05/europe/russia-lgbtq-propaganda-law-signed-by-putin-intl/index.html> (staženo 1.července 2023).

¹⁴⁶ Mary,Ilyushina, Mary, Gelman. "Russia is at war with its gays, too: Inside Putin's brutal crackdown on LGBTQ rights." *Washington Post*, 7.ledna 2023, <https://www.washingtonpost.com/world/2023/01/07/russia-war-gay-persecution-homophobia/?fbclid=IwAR3Z9MSK03jpkpIZdLkkPrB-uib9BNeABc-WLP1vkOJ2KEFeBlaXCrZkzD6A> (staženo 1.července 2023).

¹⁴⁷ "Russia's Anti-LGBT Laws: The Fight Against 'Satanism'," *New Statesman*, <https://www.newstatesman.com/world/europe/2022/11/russia-anti-lgbt-laws-fight-against-satanism> (staženo 4.červenec 2023).

vhodné si uvědomit rozhodné přesvědčení strany o prioritě bezpečnosti Ruské federace, které se odráželo v geopolitické realitě tohoto období a bylo jí do značné míry ovlivněno.

Rusko také na základě návrhu Jednotného Ruska v roce 2021 přijalo novou bezpečnostní strategii, která byla schválena Vladimírem Putinem.¹⁴⁸ Strategie předkládá názor, že hegemonie Západu je na odchodu a hlavním rysem strategie je její zaměření na Rusko a jeho demografický vývoj, politickou stabilitu a suverenitu, hospodářský rozvoj, ochranu životního prostředí a morální nastavení národa.¹⁴⁹ Rusko také bylo vystaveno významným mezinárodním výzvám, včetně ekonomických sankcí a politické izolace západem.¹⁵⁰ Sankce a západní politický chlad vytvářel na Rusko tlak v reakci na ruskou anexi ukrajinského Krymu a angažovanost na východní Ukrajině v oblastech Luhansku, Donětsku a Donbasu, což vedlo ke geopolitickému napětí¹⁵¹ a výzvám.¹⁵²

Toto pozadí napjatých mezinárodních vztahů definovalo přístup strany k národní bezpečnosti. Strana Jednotné Rusko, která byla v tomto období vládnoucí stranou, odhlédla od tradičních aspektů vojenské obrany a zaujala komplexnější postoj, který následně projevila i ve svých stranických dokumentech. Národní bezpečnost podle strany zahrnovala také ekonomickou bezpečnost, technologickou nezávislost a kulturní jednotu, což vykreslovalo komplexní obraz strategického pohledu strany.¹⁵³

Širší pojetí národní bezpečnosti strany Jednotné Rusko nespočívalo pouze v absenci vojenských hrozeb, ale také ve stabilním vnitropolitickém a ekonomickém prostředí. Cílem bylo posílit národní identitu a podpořit sociální soudržnost, což dále zdůrazňovalo mnohostranný přístup strany k národní bezpečnosti. Tento komplexní pohled zahrnoval řadu dimenzí včetně územní celistvosti země, ekonomické stability a nezávislosti, technologického pokroku, sociální soudržnosti, zachování kultury a politické stability.¹⁵⁴

¹⁴⁸ "Федеральный закон от 3 июля 2021 года № 249-ФЗ 'О судоустройстве в Российской Федерации'", Pravo.gov.ru, <http://publication.pravo.gov.ru/Document/View/0001202107030001> (staženo 4.července 2023).

¹⁴⁹ "Research at the NATO Defense College," NATO Defense College, <https://www.ndc.nato.int/research/research.php?icode=704> (staženo 16. června 2023).

¹⁵⁰ "Russia Sanctions Timeline," *Radio Free Europe/Radio Liberty*, <https://www.rferl.org/a/russia-sanctions-timeline/29477179.html> (staženo 6. června 2023).

¹⁵¹ "EXPLAINER: What's behind the conflict in eastern Ukraine?" *AP News*, 15. dubna 2021, <https://apnews.com/article/ukraine-shootings-donetsk-moscow-russia-3d2e732cc1a88c0d1b36fe856b45a8a9> (staženo 6.června 2023).

¹⁵² "Russia and the Separatists in Eastern Ukraine," International Crisis Group, <https://www.crisisgroup.org/europe-central-asia/eastern-europe/ukraine/russia-and-separatists-eastern-ukraine> (staženo 6.června 2023).

¹⁵³ "Политическая программа Партии «Единая Россия»" (Political Program of the United Russia Party), Červenec 2020, 88, <https://er.ru/media/party-program/July2020/gdMi6BWYqc9dne8OINEH.pdf> (staženo 15.května 2023).

¹⁵⁴ *Ibid.*,

Pokud jde o vojenskou politiku, strana Jednotné Rusko v tomto období zastávala poměrně asertivní a proaktivní přístup. Strana podporovala rozsáhlou modernizaci ruských vojenských schopností. Tato snaha o modernizaci se projevovala významnými investicemi do obranné infrastruktury, moderních zbraní a vojenských technologií. Cílem bylo udržet a dále posílit vojenské schopnosti Ruska a zajistit jeho připravenost a robustnost při reakci na potenciální hrozby.¹⁵⁵

V otázce vojenského vzdělávání, strana navrhla vypracovat koncepci a zahájit reformy k zajištění jeho efektivity a relevance. Rovněž bylo navrženo zřízení přibližně deseti významných výzkumných a výcvikových středisek, což naznačuje odhodlání strany neustále se vzdělávat a zdokonalovat. Strana se dále zavázala pokračovat ve vybavování ruských ozbrojených sil moderními zbraněmi a technikou a promítla plán zvýšit v blízké budoucnosti podíl moderních zbraní a techniky na 70 %. To odráží proaktivní postoj strany k udržení silných, robustních a technologicky vyspělých ozbrojených sil.¹⁵⁶

V tomto období také zesílilo zapojení Ruska do různých geopolitických událostí, což dokládá jeho angažmá v Sýrii a na anektovaném Krymu. Kromě toho strana prosazovala doktrínu "aktivní obrany", která stanoví, že Rusko bude rozhodně a případně preventivně reagovat na jakékoli vnímané ohrožení své národní bezpečnosti. Tato aktivní vojenská politika v kombinaci s ambicí strany promítnout ruský vliv do globálního měřítko vedla k výraznější a viditelnější ruské vojenské přítomnosti v různých částech světa.¹⁵⁷ Ruská vojenská přítomnost ve světě byla také zásadně ovlivněna a podpořena akcemi privátní vojensko-žoldácké skupiny Wagner, vedenou bývalým spolupracovníkem Putina, Jevgenijem Prigožinem.¹⁵⁸

Ve volebním programech z tohoto období, vyjadřovala strana závazek reagovat na všechny moderní výzvy a uznat existenci hrozeb, s nimiž je obtížné bojovat. Toho mělo být dosaženo udržením vysoké bojové připravenosti a flexibility ozbrojených sil, posílením strategických a bezpečnostních opatření a zvýšením jejich efektivity. Významnou součástí bezpečnostního programu strany bylo zintenzivnění úsilí v boji proti mezinárodnímu

¹⁵⁵ "Прицельная дальность: почему ускоряется модернизация российской армии," Известия, <https://iz.ru/1243991/dmitrii-laru-roman-kretcul-aleksei-ramm/pritcelnaia-dannost-pochemu-uskoriaetsia-modernizacii-rossiiskoi-armii> (staženo 28.června 2023).

¹⁵⁶ "Политическая программа Партии «Единая Россия»" (Political Program of the United Russia Party), Srpen 2021, 8, <https://er.ru/media/party-program/August2021/LkM4JC6GBI8FxpKnyVSn.pdf> (staženo 16.dubna 2023).

¹⁵⁷ "Russia's Extraterritorial Military Deployments," Newlines Institute for Strategy and Policy, <https://newlinesinstitute.org/russia/russias-extraterritorial-military-deployments/> (staženo 20.června 2023).

¹⁵⁸ Karolína Mrázková, "The Wagner Group and their real value," *Kremlin Watch Briefing*, <https://preview.mailerlite.com/l4o6k5c7d3> (staženo 20. června 2023).

terorismu a omezení šíření zbraní hromadného ničení.¹⁵⁹ Ve svém volebním programu pro rok 2021 se strana rovněž zavázala iniciovat opatření zaměřená na prevenci závodů ve zbrojení ve vesmíru.¹⁶⁰

3.2.4 Jednotné Rusko: Postoje k OSN a Radě bezpečnosti

Jednotné Rusko v minulosti podporovalo silnou a aktivní roli Ruska v mezinárodních organizacích, jako je Organizace spojených národů (OSN) a Rada bezpečnosti OSN. Rusko jako jeden z pěti stálých členů Rady bezpečnosti OSN má právo veta¹⁶¹ a řádně ho obzvláště v posledních letech využívá. Jednotné Rusko podporovalo využívání této pravomoci k ochraně národních zájmů Ruska a zájmů jeho spojenců. Strana ve svých volebních programech deklarovala Rusko jako odpovědného globálního aktéra, a proto strana považuje za důležité pozici Ruska v OSN podporovat.¹⁶²

Ve volebním programu z roku 2021 se strana dokonce zasadila o přijetí komplexní mezinárodní úmluvy o boji proti využívání informačních a komunikačních technologií k trestným účelům v rámci OSN.¹⁶³ Jak již bylo zmíněno, Rusko v OSN pracuje se svými spojenci a legitimizuje tak své kroky, které strana Jednotné Rusko bezmezně podporuje.¹⁶⁴ Příkladem může být moment kdy například Rusko vetovalo přes desítku rezolucí týkajících se syrského konfliktu na podporu Asadovy vlády¹⁶⁵, kterou Rusko považuje za svého spojence.

¹⁵⁹ "Правила партии «Единая Россия», Едина Россия (er.ru), <https://er.ru/party/rule> (staženo 15.května 2023).

¹⁶⁰ <https://er.ru/media/party-program/August2021/LkM4JC6GBI8FxpKnyVSn.pdf> (Staženo 16.4.2023)

¹⁶¹ "Chapter V: The Security Council," United Nations, <https://www.un.org/en/about-us/un-charter/chapter-5> (staženo 20. června 2023).

¹⁶² "Политическая программа Партии «Единая Россия»" (Political Program of the United Russia Party), Červenec 2020, 90, <https://er.ru/media/party-program/July2020/gdMi6BWYqc9dne8OINEH.pdf> (staženo 15.května 2023).

¹⁶³ "Политическая программа Партии «Единая Россия»" (Political Program of the United Russia Party), Srpen 2021, 7, <https://er.ru/media/party-program/August2021/LkM4JC6GBI8FxpKnyVSn.pdf> (staženo 16.dubna 2023).

¹⁶⁴ "Правила партии «Единая Россия», Едина Россия (er.ru), <https://er.ru/party/rule> (staženo 15.května 2023).

¹⁶⁵ "Remarks at a UN General Assembly Meeting Following Russia's Veto of a UN Security Council Resolution on the Syria Cross-Border Humanitarian Mechanism," United States Mission to the United Nations, <https://usun.usmission.gov/remarks-at-a-un-general-assembly-meeting-following-russias-veto-of-a-un-security-council-resolution-on-the-syria-cross-border-humanitarian-mechanism/> (staženo 3.května 2023).

Další situací, kdy Rusko využilo svého právo veta bylo v souvislosti s ukrajinskou krizí v roce 2014 a ruskou anexí Krymu. V tu dobu hájilo Jednotné Rusko kroky Ruska v OSN a Radě bezpečnosti a tvrdilo, že jsou v souladu se zásadou sebeurčení národů. Tento ruský postoj čelil rozsáhlé kritice, jelikož většina světa považovala anexi za porušení územní celistvosti Ukrajiny.¹⁶⁶

Obecně postoj Jednotného Ruska k OSN a Radě bezpečnosti OSN odráží širší cíle ruské zahraniční politiky. Pozice v OSN poskytují Rusku možnost vyjadřovat svá stanoviska, kritizovat západní politiky a šířit svůj pohled na svět. Rusko také využívá spojení zejména s Čínou, k posílení svého hlasu a vlivu v těchto globálních institucích. Jádro ruského přístupu spočívá v hlubokém spoléhání se na mezinárodní právo, které slouží jako nástroj pro artikulaci globálního vlivu v rámci OSN. Nicméně v postoji Ruska k suverenitě v rámci OSN existuje paradox. Rusko neochvějně brání svou a spojeneckou územní suverenitu a zároveň se ve snaze o stabilitu spojuje s autokratickými režimy. Vytrvalý odpor Ruska vůči rozšíření mezinárodního práva o řád založený na pravidlech, který by zahrnoval dobrovolné smlouvy, demokratickou správu věcí veřejných a lidská práva, podtrhuje jeho skepsi vůči západním zásadám. Tato obava pramení z toho, že Rusko vnímá tento řád založený na pravidlech jako převážně západní nástroj přizpůsobený k prosazování jeho zájmů a hodnot.¹⁶⁷

3.2.5 Postoj Jednotného Ruska k NATO a USA

Jednotné Rusko, vedoucí politická strana v Rusku, má již historicky napjaté vztahy s NATO. Toto napětí je do značné míry způsobeno geopolitickými událostmi a rozdílnými zájmy Ruska a NATO, konkrétně v regionu východní Evropy. Klíčovým ohniskem mezi Ruskem (a potažmo Jednotným Ruskem) a NATO byla již několikrát zmíněná anexe Krymu Ruskem v roce 2014. Tato akce, kterou většina mezinárodního společenství neuznala, vedla k výraznému zhoršení vztahů mezi Ruskem a NATO. NATO anexi odsoudilo a považovalo ji za porušení suverenity Ukrajiny¹⁶⁸, zatímco Rusko, podporované

¹⁶⁶ "Russia Vetoes UN Resolution on Crimea." *New York Times*, 16. března 2014, <https://www.nytimes.com/2014/03/16/world/europe/russia-vetoes-un-resolution-on-crimea.html> (staženo 3. května 2023).

¹⁶⁷ Philip Remler, "Russia at the United Nations: Law, Sovereignty, and Legitimacy," *Carnegie Endowment for International Peace*, 2020, s. 3-11, <http://www.jstor.org/stable/resrep20952> (staženo 4.5.2023).

¹⁶⁸ "Statement by the NATO Secretary General on Russia's illegal and illegitimate actions in Ukraine," NATO, https://www.nato.int/cps/en/natolive/news_108100.htm (staženo 4. května 2023).

Jednotným Ruskem, tvrdilo, že šlo o legitimní akt sebeurčení obyvatel Krymu.¹⁶⁹

Jednotné Rusko navíc často opakovalo názory ruského prezidenta Vladimira Putina, který kritizoval NATO za jeho kroky a politiku a opakovaně tvrdil, že rozšiřování NATO směrem k ruským hranicím je provokací. Jednotné Rusko se s tímto názorem dle svých stranických dokumentů ztotožňuje a podporuje snahy čelit tomu, co vnímá jako pronikání NATO.¹⁷⁰ V širším měřítku odráží postoj Jednotného Ruska k NATO, nespokojenost Ruska po skončení studené války s vnímanou dominancí Západu v mezinárodním prostoru.

Co se vztahu Jednotného Ruska a (potažmo tedy Ruské federace) týče, je vztah k USA primárně kritický. Tento postoj logicky vychází z historického pozadí Studené války, ale také hlavně z období 90.let.¹⁷¹ Antiamerikanismus má počátky v nenaplnění ruských nadějí o stejném životním standartu, jaký byl v USA, či přijetí mezi přední globální mocenské státní hráče, vzhledem k nedostatečným ekonomickým a politickým standardům. Politika USA byla v Rusku mimo jiné prezentována jako agresivní a nepřátelská vůči Rusku, a to na základě amerických operací v Afganistánu, Iráku, či Kosovu. Díky tomu si ruské vedení uvědomilo, že anti-americká rétorika pomáhá a má dobrý vliv na hodnocení politiky Kremlu. Ten tak z anti-amerikanismu učinil jeden z dodnes nejsilnějších nástrojů své propagandy k vylepšování ruské státní legitimacy.¹⁷²

¹⁶⁹ "Крым: МИД России вводит в заблуждение россиян и международное сообщество," *Radio Free Europe/Radio Liberty*, <https://ru.krymr.com/a/krym-mid-rossii-vvodit-v-zabluzhdenie-rossiiyan-i-mezhdunarodnoe-soobshchestvo/31356041.html> (staženo 4.května 2023).

¹⁷⁰ "Политическая программа Партии «Единая Россия»" (Political Program of the United Russia Party), Červenec 2020, 89-91, <https://er.ru/media/party-program/July2020/gdMi6BWYqc9dne8OINEH.pdf> (staženo 15.května 2023).

¹⁷¹ Vladimir Shlapentokh, "The Puzzle of Russian Anti-Americanism: From 'Below' or From 'Above'," *Europe-Asia Studies* 63, no. 5 (2011): 875–889, <http://www.jstor.org/stable/27975584> (staženo 10. května 2023).

¹⁷² Denis Volkov, "The Evolution of Anti-Americanism in Russia," 22.června 2015, Carnige, <https://carnegiemoscow.org/commentary/60457> (staženo 10.května 2023).

4. Komparace

Hlavním cílem této kapitoly je odpovědět na hlavní výzkumnou otázku: *V čem se liší zahraničněpolitické a bezpečnostní postoje Jednotného Ruska a Alternativy pro Německo a v čem naopak sdílejí stejný názor?* Tato kapitola se tedy zaměří na identifikaci styčných a rozdílných bodů mezi těmito dvěma politickými subjekty. V otázce mezinárodní, zahraniční politiky spolu AfD i Jednotné Rusko sdíleli nacionalistickou politiku, která zdůrazňovala národní suverenitu a prosazování národních zájmů. Suverenismus je pro obě strany silným politickým tématem. Obě strany se zasazují o ochranu národní identity, kterou podle nich ohrožuje liberální západní vliv, který nepředstavuje konzervativní a pevné morální body. Obě strany sdílejí názor, že příliš liberalismu může ohrozit stabilitu a suverenitu států i samotného národa, a proto je potřeba proti němu bojovat.

Problémem u obou stran je ovšem fakt, že na úkor těchto takzvaných konzervativních myšlenek strany prosazují utlačování lidských práv různých menšin a zároveň podporují nacionalistické myšlenky ve vztahu k ochraně národní identity. Sdíleli také kritický pohled na západní aktéry a globální instituce, zejména na Evropskou unii. Strany měli také podobný pohled na problematiku globalismu a obě strany prosazovali primárně zájmy svých zemí. Obě strany rovněž vyjádřily přání navázat užší vztahy mezi Německem a Ruskem a obě kritizovaly sankce uvalené na Rusko.

V postojích obou stran však existovali i významné rozdíly. Příkladem může být vztah s Tureckem. AfD Turecko vnímá jako hrozbu, zejména kvůli otázkám migrace a údajnému odklonu Turecka od evropských hodnot. Zatímco vztahy Jednotného Ruska s Tureckem jsou na dobré úrovni, a to díky prosperujícím vztahům mezi Vladimírem Putinem a tureckým prezidentem Recepem Tayyipem Erdoganem. Rozdílný, ale přesto v něčem podobný byl pohled na Spojené státy. Zatímco AfD podle svých volebních dokumentů vnímá USA jako aliančního partnera, Jednotné Rusko považuje USA za dominantní sílu v dosud unipolárním světě a usiluje o vytvoření multipolárního světa. Z vyjádření některých členů strany, nebo z oficiálních dokumentů strany ovšem víme, že anti-amerikanismus je v AfD silným tématem. Oficiálně tedy AfD považuje za silného partnera, prakticky je ovšem k postavení USA silně skeptické, a někteří členové ve své argumentaci v otázce anti-amerikanismu dokonce využívají různé motivy konspiračních teorií, nebo podporují anti-semitské postoje.

Jakou si šedou zónou je přístup k mezinárodnímu právu. Zdá se, že AfD podporovala konvenční výklad mezinárodního práva, který je v souladu s národní suverenitou. Jednotné Rusko projevuje pragmatický a flexibilní přístup k mezinárodnímu právu a vykládá ho způsobem, který vyhovuje ruským národním zájmům, například v případě anexe Krymu. Otázkou zde zůstává, zdali by AfD nepodnikala stejné kroky, pokud by byla v pozici Jednotného Ruska.

AfD a Jednotné Rusko mají společné rysy v národní bezpečnosti a vojenské politice, zejména ve společném důrazu na národní identitu, kulturní soudržnost a suverenitu svých národů. Obě strany považují národní bezpečnost za provázanou s národní identitou a kulturní soudržností. Obě vyjadřují obavy z možných dopadů imigrace a z důležitosti zachování a podpory svých národních kultur. Strany se také vyslovily pro zvýšení investic do svých armád s tím, že jejich současné vojenské kapacity jsou podfinancované a vyžadují další modernizaci, aby mohly účinně reagovat na moderní hrozby.

AfD i Jednotné Rusko zdůrazňovali význam suverenity, přičemž AfD kritizovalo vojenskou integraci EU a Jednotné Rusko považovalo hegemonii Západu za hrozbu. Obě strany také vyjádřily skepsi vůči vytvoření takzvané EU armády. Strany také sdílejí pohled na povinnou vojenskou službu a propojení občanství a povinné služby. Co se rozdílů, mezi AfD a Jednotným Ruskem v otázce bezpečnostní politiky týče, tak zásadním je postoj ke globální vojenské přítomnosti.

AfD v otázkách obrany prosazuje německou suverenitu a vyjadřuje nespokojenost s využíváním německých ozbrojených sil pro zahraniční zájmy. Naopak vojenská politika Jednotného Ruska je více mezinárodní, což je vidět na zapojení Ruska do geopolitických událostí, jako je válka v Sýrii. Druhým zásadním rozdílem je postoj k migraci. AfD se ve velké míře zaměřuje na imigraci jako na otázku národní bezpečnosti, zejména na imigraci ze zemí mimo Evropskou unii. Tvrdí, že imigrace představuje hrozbu pro německou národní bezpečnost a identitu. Naproti tomu Jednotné Rusko explicitně nevyjadřuje obavy z imigrace jako klíčové otázky národní bezpečnosti.

Co se postojů k OSN a Radě bezpečnosti OSN týče, AfD a Jednotné Rusko vykazovali několik rozdílů, které vycházejí z jejich odlišného národního kontextu a zájmů. AfD prosazovala zahraniční politiku orientovanou na německé zájmy v rámci OSN a zasazovala se o stálé místo Německa v Radě bezpečnosti OSN. Vycházela přitom z přesvědčení, že Německo, které je třetím největším přispěvatelem do OSN, by mělo mít

větší zastoupení. AfD se rovněž zasazovalo o reformy OSN. Přestože AfD akceptuje roli OSN, často kritizuje dohody OSN o ochraně migrantů a navrhovalo zrušení migračního paktu OSN. Jednotné Rusko podporuje silnou a aktivní roli Ruska v OSN. Věří ve využití práva veta Ruska k ochraně národních zájmů Ruska. Usilují o legitimizaci ruských akcí v celosvětovém měřítku, například vetováním rezolucí, které jsou v rozporu se zájmy Ruska nebo jeho spojenců, jako například v případě syrského konfliktu a ukrajinské krize. Pokud jde o podobnosti, obě strany oceňovali roli zájmů svých národů v rámci OSN. Obě také prosazovali změny v rámci OSN, které by lépe odrážely současnou rovnováhu globální moci a národních zájmů.

Postoje AfD a Jednotného Ruska k NATO se výrazně lišily. AfD ve zkoumaném období podporovalo NATO a považovalo členství Německa v něm za důležité pro zahraniční politiku a bezpečnostní zájmy země. Tvrdilo, že NATO by mělo být především obrannou aliancí, přičemž jakékoli akce mimo území aliance by měly být prováděny pouze v případě, že jsou v souladu s bezpečnostními zájmy Německa.

AfD rovněž požadovalo stažení všech jednotek NATO, které jsou v současné době umístěny na území Německa. Naproti tomu Jednotné Rusko mělo s NATO napjaté vztahy, a to zejména kvůli geopolitickému napětí mezi NATO a Ruskem. Klíčovým bodem sporu byla anexe Krymu Ruskem v roce 2014, akt, který NATO odsoudilo, ale Jednotné Rusko a ruská vláda jej hájily jako legitimní akt sebeurčení. Jednotné Rusko se připojilo ke kritice rozšiřování NATO směrem k ruským hranicím. Celkový postoj Jednotného Ruska odráží nespokojenost Ruska, kdy NATO vnímá jako hrozbu a symbol dominance Západu.

Závěr

Tato bakalářská práce kriticky zkoumala politické ideologie a zahraniční politiku dvou vlivných politických stran; Alternativy pro Německo (AfD) a Jednotného Ruska. Zkoumala především vzestup a proměnu AfD, přičemž se v první kapitole zaměřila na vývoj strany obecně. Současně se zabývala rolí Jednotného Ruska jako dominantní síly v ruské politice. Podrobně také zkoumala systém, vytvořený Vladimírem Putinem, který je v práci popsán jako "putinismus" a poskytla vhled do politické ideologie a taktiky, kterou prezident Vladimir Putin používá k ovládnutí a řízení Ruska skrze tuto stranu. Praktická část práce byla věnována rozboru postojů obou stran k zahraniční a bezpečnostní politice v období od roku 2014 do února 2022. Rozebírala jejich postoje k mezinárodním vztahům, liberálním otázkám, národní bezpečnosti, vojenské politice a postojům k OSN a NATO a USA. Následně kapitola v závěru práce poskytla komparativní analýzu postojů obou stran a představila paralely a zdůraznila rozdíly.

Z výsledků vychází, že obě strany ve zkoumaném období sdílely nacionalistickou politiku upřednostňující národní suverenitu a prosazování národních zájmů. Vykazovaly také kritický postoj vůči západním aktérům, globálním institucím a zejména Evropské unii a primárně také vůči takzvaným liberálním postojům, které považují za hrozbu stability státu a suverenity národa. Snaha stran o vyvolání strachu z rozpadu společnosti a ohrožení její materiální a kulturní reprodukce, je spojena s obavou ze ztráty státní suverenity a kolektivní identity "být Němcem či Rusem".

Obě strany se zasazovaly o užší společné diplomatické vztahy a vystupovaly proti sankcím uvaleným na Rusko. Právě podpora Ruska z řad AfD je poněkud zarážející. Podle AfD mají vztahy s Ruskem zásadní význam pro Evropu. Je pravdou, že Rusko má opravdu zásadní vliv v Evropě, otázkou ovšem zůstává, jestli s Ruskem lze řešit válečné konflikty mírovou cestou, jak AfD deklaruje. Podobnosti byly také zjištěny v otázce takzvaného anti-amerikanismu, který obě strany sdílí. Kriticky pohlíží na pozici USA jako globálního hegemona a vnímají USA jako potenciální hrozbu pro udržení konzervativních a suverénních postojů obou států.

Významné rozdíly byly zjištěny v jejich postojích ke vztahům s Tureckem. V bezpečnostní a vojenské politice obě strany zdůrazňovaly národní identitu, kulturní soudržnost, suverenitu a nutnost modernizace vojenských schopností. AfD se však spíše zaměřuje na hrozbu imigrace ze zemí mimo EU, zatímco Jednotné Rusko na tuto

problematiku neklade takový důraz, vzhledem k nízké migraci do Ruské federace.¹⁷³

Postoje AfD a Jednotného Ruska k OSN a Radě bezpečnosti OSN se lišily, což je dáno jejich národním kontextem a zájmy. AfD se zasazovala o stálé místo Německa v Radě bezpečnosti OSN a navrhovala reformy OSN. Jednotné Rusko se však soustředilo na využití práva veta Ruska k ochraně svých národních zájmů. Co se týče NATO, AfD NATO podporovalo a považovalo členství Německa za klíčové, zatímco Jednotné Rusko mělo s aliancí napjaté vztahy kvůli geopolitickému napětí Ruské federace s NATO, zejména v souvislosti s anexí ukrajinského poloostrova Krymu.

Zajímavým výsledkem této práce je také fakt, že obě strany staví své politické ideologie na státní suverenitě, národovectví a ochraně národní identity. Po delší observaci jsem došla k závěru, že obě strany mají všechna svá volební témata provázaná právě tímto motivem, a proto je možné takzvané národovectví, či ochranu národní identity nazvat červenou linkou obou stran. V návaznosti na tento fakt, je nutné podotknout, že AfD již není pouze protestní stranou, ale stala se pevnou součástí německého politického prostředí s pevným programem, napříč celou Spolkovou republikou.

I když je zřejmé, že AfD a Jednotné Rusko měli ve zkoumaném období řadu společných názorů, důsledky těchto podobností pro stabilitu německého parlamentního systému v tu dobu nebyly dramatické. Ačkoli překrývání politiky AfD se stranou Jednotné Rusko, může vyvolávat obavy, je nezbytné vzít v úvahu, že stranická shoda nemusela nutně znamenat snahu o destabilizaci německého systému ze strany AfD. Je patrné, že AfD zapadá do trendu mnoha evropských pravicových populistů, kteří se dvoří Moskvě, protože vnímají Vladimira Putina jako ztělesnění hodnot, které jsou protikladné vnímanému liberálnímu úpadku Západu.

Nicméně předložené výsledky naznačují, že toto téma vyžaduje další zkoumání, a to obzvláště v dalším chování AfD v zahraničně bezpečnostních otázkách abychom plně porozuměli potenciálním dopadům na německou politickou krajinu. V kontextu rostoucích sympatií členů AfD k ruskému vedení je důležité si uvědomit a zkoumat další kroky AfD, které mohou být v budoucnu pro Německo nebezpečné. Zjištění uvedená v této studii tak mohou sloužit jako základ pro další zkoumání a výzkum této problematiky.

Vzhledem k rozsahu práce a dostupností relevantních zdrojů se tato práce nemohla věnovat období po únoru 2022. Konkrétně se oblast zkoumání může dále zaměřit na vývoj

¹⁷³ "Russia Migration Rate 1950-2023," Macrotrends, <https://www.macrotrends.net/countries/RUS/russia/net-migration> (staženo 15.května 2023).

strany AfD právě po začátku ruské invaze do Ukrajiny, a to například prostřednictvím zkoumání reakcí strany a členů AfD na válku v Ukrajině v souvislosti s nadcházejícími parlamentárními volbami do německého Spolkového sněmu v roce 2025. Pokračování v tomto potenciálním výzkumu, by jistě obohatilo porozumění vyvíjejícímu se vztahu AfD k Ruské federaci (potažmo Jednotnému Rusku).

Summary:

This bachelor thesis analyzed the political ideologies and foreign policy of two key political parties, the Alternative for Germany (AfD) and United Russia. The thesis examined the rise and transformation of the AfD and the role of United Russia in Russian politics. Attention was also paid to the political system created by Vladimir Putin, referred to in the thesis as 'Putinism'. The thesis focused on analyses of both parties' positions on foreign and security policy between 2014 and 2022, covering international relations, liberal issues, national security, military policy, and attitudes towards the UN, NATO and the US. The results showed that both parties shared nationalist policies and critical attitudes towards Western actors and global institutions, particularly the EU.

AfD and United Russia advocated closer joint diplomatic relations and opposed sanctions imposed on Russia. The AfD saw relations with Russia as crucial for Europe and both parties shared a critical stance towards the US as a global hegemon. Differences were found in attitudes towards Turkey and the UN. The AfD supported NATO and wanted a permanent seat for Germany on the UN Security Council, while United Russia had strained relations with NATO and used its veto at the UN to protect Russian national interests. The thesis concluded that both parties built their political ideologies on the protection of national identity and sovereignty, and that the AfD had become a firm part of the German political landscape. The text of the thesis also suggests that although the AfD and United Russia shared several similarities, the implications of these similarities for the stability of the German parliamentary system were not dramatic. Nevertheless, the paper recommends further research on this issue, especially in the context of AfD members' growing sympathy for the Russian leadership.

Použitá literatura:

Literární zdroje:

1. Akela, Jay Chandra. "The Party System In Post-Soviet Russia: A CASE STUDY OF THE PARTY UNITED RUSSIA." *World Affairs: The Journal of International Issues* 21, no. 2 (2017): 34–49.
2. Applebaum, Anne. "Putinism: The Ideology." LSE IDEAS, 2013. <http://www.jstor.org/stable/resrep45303> (staženo 13.dubna 2023).
3. Aron, Leon. "Putinism." American Enterprise Institute, 2008. <http://www.jstor.org/stable/resrep03039> (staženo 1.června 2023).
4. Backes, Uwe. "Zum Weltbild der Neuen Rechten in Deutschland." *Analysen & Argumente*, no. 321 (October 2018): Konrad Adenauer Stiftung. <http://library.kas.de/GetObject.ashx?GUID=f1e85d00-e6eb-e811-a5ae-005056b96343&IDUSER=NotAllowed> (staženo 20.března 2023).
5. Belton, Catherine. „Putin’s People: How the KGB took back Russia and then took on the West.“ William Collins, 2020, 180-200, ISBN: 978-0-00-757881-8.
6. Decker, Frank. "Die 'Alternative für Deutschland' aus vergleichender Sicht der Parteienforschung." In *Die Alternative für Deutschland: Programmatik, Entwicklung und politische Verortung*. Wiesbaden: Springer VS, 2016.
7. Decker, Frank and Florian Hartleb. "Bund Freier Bürger (BFB)." In *Handbuch der deutschen Parteien*, edited by Frank Decker and Viola Neu, 237-239. 3rd ed. Wiesbaden: Springer VS, 2018.
8. Dombrowski, Viola, and Katharina Hajek. "Zwischen Femonationalismus Und Antigenderismus.: Rechtspopulistische Geschlechterpolitiken in Deutschland." In *Mobilisierungen Gegen Feminismus Und 'Gender': Erscheinungsformen, Erklärungsversuche Und Gegenstrategien*, edited by Annette Henninger, Denise Bergold-Caldwell, Sabine Grenz, Barbara Grubner, Helga Krüger-Kirn, Susanne Maurer, Marion Näser-Lather, and Sandra Beaufaÿs, 1st ed., 42–58. Verlag Barbara Budrich, 2021. <http://www.jstor.org/stable/j.ctv1pzk2gk.5> (staženo 1.července 2023).
9. Hale, Henry. "The Origins of United Russia and the Putin Presidency: The Role of Contingency in Party-System Development." *Demokratizatsiya: The Journal of Post-soviet Democratization* 12 (2004): 169-194.
10. Haußner, Stefan, and Arndt Leininger. "Die Erfolge Der AfD Und Die Wahlbeteiligung: Gibt Es Einen Zusammenhang?" *Zeitschrift Für Parlamentsfragen* 49, no. 1 (2018): 69-90.

11. Häusler, Alexander. "Kumulative Radikalisierung: Der völkisch-autoritäre Populismus der AfD." *Forschungsjournal Soziale Bewegungen* 32, no. 1 (2019): 83-88, <https://doi.org/10.1515/fjsb-2019-0010>.
12. Häusler, Alexander and Rainer Roeser. "Zwischen Euro-Kritik und rechtem Populismus: Merkmale und Dynamik des Rechtsrucks in der AfD." In *Wut, Verachtung, Abwertung: Rechtspopulismus in Deutschland*, edited by Andreas Zick and Beate Küpper, Bonn, 2015.
13. Herd, Graeme P. "Russia and the Politics of 'Putinism.'" *Journal of Peace Research* 38, no. 1 (2001): 107–12, <http://www.jstor.org/stable/425786> (staženo 1. června 2023).
14. Kaldor, Mary, and Iavor Rangelov. "The Handbook of Global Security Policy." 1st ed. Wiley, 2014. <https://www.perlego.com/book/993252/the-handbook-of-global-security-policy-pdf> (staženo 5. června 2023).
15. Katz, Mark N. Review of *Where Is Putinism Leading Russia?*, by Brian D. Taylor. *Asia Policy* 14, no. 2 (2019): 89–92, <https://www.jstor.org/stable/26642289> (staženo 1. června 2023).
16. Kocamaz, Sinem Ünalđılar. "The Rise of New Powers in World Politics: Russia, China and the Shanghai Cooperation Organization." *Uluslararası İlişkiler / International Relations* 16, no. 61 (2019): 127–41. <https://www.jstor.org/stable/26621220> (staženo 13. června 2023).
17. Kopke, Christoph. "Verschwörungsmymen Und Feindbilder in Der AfD Und in Der Neuen Protestbewegung von Rechts." *Neue Kriminalpolitik* 29, no. 1 (2017): 49–61. <http://www.jstor.org/stable/26315669> (staženo 4. července 2023).
18. Laruelle, Marlene. "Nationalism as Conservative Centrism: United Russia." In *In the Name of the Nation. The Sciences Po Series in International Relations and Political Economy*. New York: Palgrave Macmillan, 2009, 119-152, https://doi.org/10.1057/9780230101234_5 (staženo 13. dubna 2023).
19. Laruelle, Marlene. "Russia as an Anti-Liberal European Civilisation." In *The New Russian Nationalism: Imperialism, Ethnicity and Authoritarianism 2000–2015*, edited by Pål Kolstø and Helge Blakkisrud, 275–97. Edinburgh University Press, 2016. <http://www.jstor.org/stable/10.3366/j.ctt1bh2kk5.17> (staženo 1. července 2023).
20. Laqueur, Walter. "Putin a putinismus." *Prostor*, 2016.
21. Lewandowsky, Marcel. "Die Verteidigung der Nation: Außenund europapolitische Positionen der AfD im Spiegel des Rechtspopulismus." In *Die Alternative für Deutschland*, edited by Alexander Häusler. Wiesbaden: Springer VS, 2016. https://doi.org/10.1007/978-3-658-10638-6_4, (staženo 14.3.2023).
22. Nuechterlein, Donald E. "National Interests and Foreign Policy: A Conceptual Framework for Analysis and Decision-Making." *British Journal of International*

- Studies 2, no. 3 (1976): 246-66, <http://www.jstor.org/stable/20096778> (staženo 4. června 2023).
23. Niedermayer, Oskar. "Halbzeit: Die Entwicklung Des Parteiensystems Nach Der Bundestagswahl 2013." Zeitschrift Für Parlamentsfragen 46, no. 4 (2015): 842–845. <http://www.jstor.org/stable/43977071> (staženo 21. března, 2023).
 24. Pfahl-Traugher, Armin. Die AfD und der Rechtsextremismus: Eine Analyse aus politikwissenschaftlicher Perspektive. ISBN: 978-3-658-25180-2, 2019.
 25. Remler, Philip. "Russia at the United Nations: Law, Sovereignty, and Legitimacy." Carnegie Endowment for International Peace, 2020. <http://www.jstor.org/stable/resrep20952> (staženo 4.května 2023).
 26. Rosenfelder, Joel. "Die Programmatik Der AfD: Inwiefern Hat Sie Sich von Einer Primär Euroskeptischen Zu Einer Rechtspopulistischen Partei Entwickelt?" Zeitschrift Für Parlamentsfragen 48, no. 1 (2017): 130–134, <http://www.jstor.org/stable/26428860> (staženo 7. června 2023).
 27. Rutland, Peter. Review of The Roots of Authoritarianism in Russia, by Brian D. Taylor. Asia Policy 14, no. 2 (2019): 93–96, <https://www.jstor.org/stable/26642290> (staženo 1. června 2023).
 28. Shlapentokh, Vladimir. "The Puzzle of Russian Anti-Americanism: From 'Below' or From 'Above'." Europe-Asia Studies 63, no. 5 (2011): 875–889. <http://www.jstor.org/stable/27975584> (staženo 10.května 2023).
 29. Spier, Tim. Die Wahl von Rechtsaußenparteien in Deutschland. In Handbuch Rechtsextremismus. Wiesbaden: Springer VS, 2016.
 30. White, Stephen. Understanding Russian Politics. Cambridge: Cambridge University Press, 2011.
 31. Witte, Annett. AfD: Feinde der Freiheit. Liberales Institut der Friedrich-Naumann-Stiftung für die Freiheit. (staženo 1.července 2023).

Internetové zdroje:

1. Abé, Nicola. "Wie die AfD mit Halbwahrheiten Stimmung macht." Spiegel Online, 2.listopadu 2018. <https://www.spiegel.de/politik/un-migrationspakt-wie-die-afd-mit-halbwahrheiten-stimmung-macht-a-00000000-0002-0001-0000-000160489403> (staženo 12.května 2023).
2. "About the CIS." CIS Executive Committee. <https://cis.minsk.by/about-cis>. (staženo 14.června 2023).
3. "AfD-Bundesvorstand: Parteispitze beschließt klare Abgrenzung von extremem Flügel." Tagesschau, 28. ledna 2022. <https://www.tagesschau.de/investigativ/ndr-wdr/afd-vorsitz-meuthen-101.html> (staženo 22. března 2023).

4. "AfD-Sprache: Wie 'Gutmensch', 'Frühsexualisierung' & Co. wieder Teil unserer Sprache werden." Spiegel Online, 22. listopadu 2019. <https://www.spiegel.de/politik/deutschland/afd-sprache-wie-gutmensch-fruehsexualisierung-co-wieder-teil-unserer-sprache-werden-a-00000000-0003-0001-0000-000002561315> (staženo 15. března 2023).
5. AfD. "Program für Deutschland: Wahlprogramm der Alternative für Deutschland für die Wahl zum Deutschen Bundestag am 24. September 2017." https://www.afd.de/wp-content/uploads/2017/06/2017-06-01_AfD-Bundestagswahlprogramm_Onlinefassung.pdf. (staženo 7. června 2023).
6. Alternative für Deutschland (AfD). "Außenpolitik & Sicherheit." https://www.afd.de/aussenpolitik_sicherheit/ (staženo 5. června 2023).
7. Alternative für Deutschland (AfD). "Wahlprogramm: Außen – und Verteidigungspolitik." <https://www.afd.de/wahlprogramm-aussen-verteidigungspolitik/> (staženo 5. června 2023).
8. Alternative für Deutschland (AfD). "Wahlprogramm: Familie & Kinder." <https://www.afd.de/wahlprogramm-familie-kinder/> (staženo 1. července 2023).
9. Alternative für Deutschland (AfD). "Wahlprogramm: EU & Europa." <https://www.afd.de/wahlprogramm-eu-europa/> (staženo 6. června 2023).
10. Alternative für Deutschland. Youtube kanál, <https://www.youtube.com/watch?v=tip9ljzXdXg&t=1365s> . (Staženo 15. března 2023).
11. Atlantic Council. "Russia in the World." <https://www.atlanticcouncil.org/in-depth-research-reports/report/russia-in-the-world/#h-sources-of-russian-foreign-policy> (staženo 4. července 2023).
12. Aust, Stefan. "AfD-Vize Gauland sieht Flüchtlingskrise als 'Geschenk'." Spiegel Online, 13. listopadu 2015. <https://www.spiegel.de/politik/deutschland/afd-alexander-gauland-sieht-fluechtlingskrise-als-geschenk-a-1067356.html> (staženo 15. března 2023).
13. Barbière, Cécile. „AfD and National Front Converge Ahead of Elections." Euractiv, 7. března 2017. <https://www.euractiv.com/section/elections/news/afd-and-national-front-converge-ahead-of-elections/> (staženo 21. března 2023).
14. Belltower News. "Juhu, Antiamerikanismus bei Rechtspopulisten und Nazis über Nacht verschwunden." <https://www.belltower.news/juhu-antiamerikanismus-bei-rechtspopulisten-und-nazis-ueber-nacht-verschwunden-42920/> (staženo 2. července 2023).
15. "Bernd Lucke verlässt AfD: 'Ich gehe mit einem weinenden Auge.'" Tagesschau, 8. července 2015. <https://www.tagesschau.de/inland/lucke-afd-parteiaustritt-101.html> (staženo 19. března 2023).

16. Bockenheimer, Johannes C. "Gauland, Höcke und Co.: Ich habe versucht, den außenpolitischen Kurs der AfD zu verstehen – es war verstörend." Tagesspiegel, 17.června 2016. <https://www.tagesspiegel.de/politik/ich-habe-versucht-den-aussenpolitischen-kurs-der-afd-zu-verstehen--es-war-verstorend-6881434.html> (staženo 4.července 2023).
17. "Будущее России - цели и задачи" (The Future of Russia - Goals and Objectives). Diplog.ru. <https://diplog.ru/news/budushee-rossii---celi-i-zadachi/2018-03-06-63> (staženo 13.června 2023).
18. "Bundestagswahl 2021: Die Umfragen zur Wahl." ZDF Nachrichten, 10. září 2021. <https://www.zdf.de/nachrichten/politik/bundestagswahl-2021-umfragen-100.html> (staženo 22. března 2023).
19. Bundeswahlleiter. "Ergebnisse der Bundestagswahl 2021." <https://www.bundeswahlleiter.de/bundestagswahlen/2021/ergebnisse/bund-99.html> (staženo 22. března 2023).
20. Bundeszentrale für politische Bildung (bpb). "Antiamerikanismus." <https://www.bpb.de/themen/rechtsextremismus/dossier-rechtsextremismus/500759/antiamerikanismus/> (staženo 2.července 2023).
21. Cambridge Dictionary. "Multipolar." <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/multipolar> (staženo 18.června 2023).
22. Cambridge Dictionary. "Unipolar." <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/unipolar> (staženo 18.června 2023).
23. Climate Home News. "Russia formally joins Paris climate agreement." 23.září 2019. <https://www.climatechangenews.com/2019/09/23/russia-formally-joins-paris-climate-agreement/> (staženo 16.června 2023).
24. Česko-ruská obchodní komora. "Volby do Státní Dumy Ruské federace." <https://www.cdk.cz/volby-do-statni-dumy-ruske-federace> (staženo 28. května 2023).
25. ČTK. "Německá rozvědka zvažuje, zda sledovat AfD. Její poslanec vychvaloval Heydricha." Deník.cz, 18. ledna 2019. https://www.denik.cz/ze_sveta/nemecka-rozvedka-zvazuje-zda-sledovat-afd-jeji-poslanec-vychvaloval-heydricha-20190118.html (staženo 22. března 2023).
26. Demokratický střed. "Alfa Nova štítky německých politiků." <https://www.demokratickystred.cz/alfa-nova-stika-nemecke-politiky/> (staženo 21. března 2023).

27. Der Bundeswahlleiter. "Bundestagswahl 2017: Endgültiges Ergebnis der Wahl zum 19. Deutschen Bundestag am 24. September 2017." 23.listopadu 2017. https://www.bundeswahlleiter.de/info/presse/mitteilungen/bundestagswahl-2017/34_17_endgueltiges_ergebnis.html (staženo 15. března 2023).
28. Deutscher Bundestag. "Bund-Länder-Finanzbeziehungen im Bereich der Wohnraumförderung." https://www.bundestag.de/webarchiv/presse/hib/2020_10/802190-802190 (staženo 12.května 2023).
29. Deutscher Bundestag. "Konzepte zur Reform der Bund-Länder-Finanzbeziehungen." https://www.bundestag.de/webarchiv/presse/hib/2020_09/792902-792902 (staženo 5.června 2023).
30. Deutscher Bundestag. "Souveränität Deutschlands – Einigkeit und Recht und Freiheit." <https://www.bundestag.de/dokumente/textarchiv/2023/kw13-de-souveraenitaet-deutschland-940486> (staženo 6.června 2023).
31. Deuschländer, Christian. "AfD kritisiert Zustand der Bundeswehr mit drastischen Worten – und will die Wehrpflicht zurück." Merkur, 3.září 2019. <https://www.merkur.de/politik/afd-fordert-rueckkehr-zur-wehrpflicht-zustand-bundeswehr-in-kritik-zr-12713028.html> (staženo 23.května 2023).
32. "Die AfD: Werdegang und Wesensmerkmale einer Rechtsaußenpartei." bpb.de. <https://www.bpb.de/themen/parteien/rechtspopulismus/271484/die-afd-werdegang-und-wesensmerkmale-einer-rechtsausenpartei/>. (staženo 21.března 2023)
33. Europe Elects. "Russia." <https://europeelects.eu/russia/> (staženo 28. května 2023).
34. "Ergebnisse seit 1949." Deutscher Bundestag. https://www.bundestag.de/parlament/wahlen/ergebnisse_seit1949-244692 (staženo 22. března 2023).
35. "EXPLAINER: What's behind the conflict in eastern Ukraine?" AP News, 15. dubna 2021. <https://apnews.com/article/ukraine-shootings-donetsk-moscow-russia-3d2e732cc1a88c0d1b36fe856b45a8a9> (staženo 6.června 2023).
36. Falter, Jürgen. "Die AfD – Werdegang und Wesensmerkmale einer rechtspopulistischen Partei." Bundeszentrale für politische Bildung, 2.květen 2018. <https://www.bpb.de/themen/parteien/rechtspopulismus/271484/die-afd-werdegang-und-wesensmerkmale-einer-rechtsausenpartei/>. (staženo 20.března 2023).
37. FAZ. "Merkel: Europa am Scheideweg". Frankfurter Allgemeine Zeitung, 5.května, 2010, <https://www.faz.net/aktuell/wirtschaft/konjunktur/hilfe-fuer-griechenland-merkel-europa-am-scheideweg-1980762.html> (staženo 21. března 2023).
38. "Федеральный закон от 3 июля 2021 года № 249ФЗ 'О судоустройстве в Российской Федерации'" (Federal Law of July 3, 2021, No. 249-FZ 'On the Judicial System in the Russian Federation'). Pravo.gov.ru.

- <http://publication.pravo.gov.ru/Document/View/0001202107030001> (staženo 4.července 2023).
39. Fieliz, Maik. "Ein Prozent: Radical Right Meets the AfD in Germany," Fair Observer, 26. září 2018, <https://www.fairobserver.com/region/europe/ein-prozent-radical-right-afd-germany-europe-news-analysis-19910/> (staženo 22. března 2023).
40. Finthammer, Volker. "AfD-Bundesvorsitzender Gauland für Einwanderung aus dem EU-Ausland." Deutschlandfunk, 2.září 2018. <https://www.deutschlandfunk.de/afd-bundesvorsitzender-gauland-fuer-einwanderung-aus-dem-eu-100.html> (staženo 23.května 2023).
41. "Goodbye Liberalism: The Triumph of Russia's Slavophiles." Aspenia Online. <https://aspensiaonline.it/goodbye-liberalism-the-triumph-of-russias-slavophiles/>. (staženo 4.červenec 2023).
42. Голубева, Анастасия. "Государь-искупитель" и его "невинное государство": был ли у России шанс на демократию?" BBC Russian, 16.srpná 2021. <https://www.bbc.com/russian/in-depth-58230578> (staženo 15.května 2023).
43. "Grundsatzprogramm." Alternative für Deutschland. 1.května 2016. <https://www.afd.de/grundsatzprogramm/> (staženo 21. března 2023).
44. Harding, Luke. "Russian election unfair and biased towards Putin, observers say." The Guardian, 4. prosinec 2007. <https://www.theguardian.com/world/2007/dec/04/russia.lukeharding> (staženo 21. května 2023).
45. "History of BRICS." InfoBrics. <http://infobrics.org/page/history-of-brics/>. (staženo 13.června 2023).
46. "Chapter V: The Security Council." United Nations. <https://www.un.org/en/about-us/un-charter/chapter-5>. (staženo 20.června 2023).
47. Chechen branch of the United Russia party. "Единая Россия отмечает 18-летие." https://chechen.er.ru/activity/news/edinaya-rossiya-otmechaet-18-letie_2030146 (staženo 28. května 2023).
48. Interfax. "В России растет интерес к биржевым индексам стран Латинской Америки." <https://www.interfax.ru/world/361055> (staženo 21.května 2023).
49. "Illegal Annexation of Crimea and Sevastopol: EU Renews Sanctions by One Year." European Council. <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/06/18/illegal-annexation-of-crimea-and-sevastopol-eu-renews-sanctions-by-one-year/> (staženo 1.července 2023).
50. Plyushina, Mary, Gelman, Mary. "Russia is at war with its gays, too: Inside Putin's brutal crackdown on LGBTQ rights." Washington Post, 7.ledna 2023. <https://www.washingtonpost.com/world/2023/01/07/russia-war-gay-persecution->

- [homophobia/?fbclid=IwAR3Z9MSKo3jKpIZdLkkPrB-uib9BNeABc-WLP1vkOJ2KEFeBlaXCrZkzD6A](https://www.tagesspiegel.de/politik/kontakte-zu-identitaeren-machen-afd-mitglieder-verdaechtig-5497750.html) (staženo 1.července 2023).
51. Interfax. "В России растёт интерес к биржевым индексам стран Латинской Америки.". <https://www.interfax.ru/world/361055> (staženo 21.května 2023).
 52. International Organization for Migration (IOM). "Global Compact for Migration." <https://www.iom.int/global-compact-migration> (staženo 12.května 2023).
 53. Jansen, Frank. "Kontakte zu Identitären machen AfD-Mitglieder verdächtig." Der Tagesspiegel, 9. ledna 2023. <https://www.tagesspiegel.de/politik/kontakte-zu-identitaeren-machen-afd-mitglieder-verdaechtig-5497750.html> (staženo 21. března 2023).
 54. Единая Россия (er.ru). "Правила партии «Единая Россия»." <https://er.ru/party/rule> (staženo 15.května 2023).
 55. Единая Россия. "Программа." <https://er.ru/party/program> (staženo 15.května 2023).
 56. Jun, Uwe. "Die AfD im Europawahlkampf: Rechts und radikal." Die Zeit, 14. května 2014. <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2014-05/AfD-Europawahl-Rechtspopulismus-Studie> (staženo 21. března 2023).
 57. Jünemann, Annette. "Les partis populistes de droite en Allemagne." Allemagne d'aujourd'hui, no. 219, 2017, 53-67. <https://journals.openedition.org/allemande/1445>. (staženo 20.března 2023).
 58. Kabrhelová, Lenka, Milenkovičová, Ivana. "RUSKÉ VOLBY BEZ PŘEKVAPENÍ. TRAJEKTORIE REŽIMU JE STÁLE POMĚRNĚ PEVNÁ, JEN TAK JI NĚCO NEVYCHÝLÍ." iRozhlas.cz, 22. září 2021. https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/podcast-vinohradska-12-milenkovicova-volby-rusko_2109220600_cen (staženo 21. května 2023).
 59. Kabrhelová, Lenka, Samek, Tomáš. "Podcast Vinohradská 12: Německo, alternativa pro Německo?" iROZHLAS.cz, 4. září 2019. https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/podcast-vinohradska-12-nemecko-alternativa-pro-nemecko-tomas-samek_1909040600_miz (staženo 22. března 2023).
 60. "Konstituierende Sitzung - 21. bis 24. Juli 2014 - Deutschland." Europäisches Parlament. <https://www.europarl.europa.eu/election-results-2019/de/nationale-ergebnisse/deutschland/2014-2019/konstituierende-sitzung/> (staženo 20.března 2023).
 61. Korte, Karl-Rudolf, "Flucht vor dem Frust" Zeit Online, 2023. <https://www.zeit.de/2023/25/karl-rudolf-korte-afd-erfolg-olaf-scholz> (staženo 24. března).
 62. Kotasová, Ivana. "Putin signs expanded anti-LGBTQ laws in Russia, in latest crackdown on rights." CNN, 5.prosince 2022.

- <https://edition.cnn.com/2022/12/05/europe/russia-lgbtq-propaganda-law-signed-by-putin-intl/index.html> (staženo 1. července 2023).
63. "Крым: МИД России вводит в заблуждение россиян и международное сообщество." Radio Free Europe/Radio Liberty. <https://ru.krymr.com/a/krym-mid-rossii-vvodit-v-zabluzhdenie-rossiyan-i-mezhdunarodnoe-soobschestvo/31356041.html>. (staženo 4. května 2023).
64. Kusicke, Sussane. "Die CSU reagiert zu affektiv auf die AfD." Frankfurter Allgemeine Zeitung, 15. září 2018. <https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/politologe-gero-neugebauer-ueber-die-afd-csu-und-die-kanzlerin-15787431.html> (staženo 24. března).
65. Landeswahlleiter Brandenburg. "Überblick – Landtagswahl 2014 in Brandenburg." <https://www.wahlergebnisse.brandenburg.de/wahlen/LT2014/diagramUberblick.html> (staženo 20. března 2023).
66. Lauer, Daniel. "So sieht der Anti-Islam-Kurs der AfD aus." Correctiv, 11. března 2016. <https://correctiv.org/aktuelles/neue-rechte/2016/03/11/anti-islam-kurs/> (staženo 11. března 2023).
67. Leber, Fabian. "Sieg von Donald Trump: Verliert die AfD ihr Feindbild USA?" Tagesspiegel, 9. listopadu 2016. <https://www.tagesspiegel.de/politik/verliert-die-afd-ihr-feindbild-usa-6115939.html> (staženo 1. července 2023).
68. Lohr, Matthias. "Intellektueller der Rechten: Northeimer Lehrer Karlheinz Weißmann," HNA, 12. září 2018, <https://www.hna.de/lokales/norheim/norheim-ort47320/intellektueller-rechten-northeimer-lehrer-karlheinz-weissmann-onl-10343259.html> (staženo 22. března 2023).
69. Merkur.de. "AfD-Spitze über Höcke-Rede: Inhaltliche und politische Torheit." 21. listopadu 2015. <https://www.merkur.de/politik/afd-spitze-ueber-hoecke-rede-inhaltliche-politische-torheit-zr-5957423.html> (staženo 21. března 2023).
70. Mrázková, Karolína. "The Wagner Group and their real value." Kremlin Watch Briefing. <https://preview.mailerlite.com/l4o6k5c7d3>. (staženo 20. června 2023).
71. Multimedia Expo. "Federace." <http://www.multimediaexpo.cz/mmecz/index.php/Federace> (staženo 28. května 2023).
72. Pfalzgraf, Markus. "AfD-Chef Jörg Meuthen: Die Feinde in den eigenen Reihen." Deutschlandfunk Kultur, 25. září 2020. <https://www.deutschlandfunkkultur.de/afd-chef-joerg-meuthen-die-feinde-in-den-eigenen-reihen-100.html> (staženo 22. března 2023).
73. "Политическая программа Партии «Единая Россия»" (Political Program of the United Russia Party). Červenec 2020. <https://er.ru/media/party-program/July2020/gdMi6BWYqc9dne8OINEH.pdf> (staženo 15. května 2023).

74. "Политическая программа Партии «Единая Россия»" (Political Program of the United Russia Party). Srpen 2021. <https://er.ru/media/party-program/August2021/LkM4JC6GBI8FxpKnyVSn.pdf> (staženo 16.dubna 2023).
75. "Президент России В.В. Путин утвердил новую концепцию внешней политики России" (President of Russia V.V. Putin approved a new concept of Russian foreign policy). RSVK.cz. <http://rsvk.cz/blog/2016/12/01/prezident-rossii-v-v-putin-utverdil-novuyu-kontsepsiyyu-vneshnej-politiki-rossii/> (staženo 13.června 2023).
76. "Прицельная дальность: почему ускоряется модернизация российской армии." Известия. <https://iz.ru/1243991/dmitrii-laru-roman-kretcul-aleksei-ramm/pritcelnaia-dannost-pochemu-uskoriaetsia-modernizatsiia-rossiiskoi-armii>. (staženo 28.června 2023).
77. Programm der Alternative für Deutschland für die Wahl zum 20. Deutschen Bundestag, 2021. AfD. https://www.afd.de/wp-content/uploads/2021/06/20210611_AfD_Programm_2021.pdf. (staženo 1.května 2023).
78. "Remarks at a UN General Assembly Meeting Following Russia's Veto of a UN Security Council Resolution on the Syria Cross-Border Humanitarian Mechanism." United States Mission to the United Nations. <https://usun.usmission.gov/remarks-at-a-un-general-assembly-meeting-following-russias-veto-of-a-un-security-council-resolution-on-the-syria-cross-border-humanitarian-mechanism/>. (staženo 3.května 2023).
79. "Research at the NATO Defense College." NATO Defense College. <https://www.ndc.nato.int/research/research.php?icode=704>. (staženo 16.června 2023).
80. Российская газета (Rossiyskaya Gazeta). "Число сторонников концепции сообщества единой судьбы в мире растет" (The number of supporters of the concept of a community of common destiny in the world is growing). A23.duben 2019. <https://rg.ru/2019/04/23/chislo-storonnikov-koncepcii-soobshchestva-edinoj-sudby-v-mire-rastet.html> (staženo 16.června 2023).
81. "Russia and the Separatists in Eastern Ukraine." International Crisis Group. <https://www.crisisgroup.org/europe-central-asia/eastern-europe/ukraine/russia-and-separatists-eastern-ukraine>. (staženo 6.června 2023).
82. "Russia's Anti-LGBT Laws: The Fight Against 'Satanism'." New Statesman. <https://www.newstatesman.com/world/europe/2022/11/russia-anti-lgbt-laws-fight-against-satanism>. (staženo 4.červenec 2023).
83. "Russia's Extraterritorial Military Deployments." Newlines Institute for Strategy and Policy. <https://newlinesinstitute.org/russia/russias-extraterritorial-military-deployments/>. (staženo 20.června 2023).

84. "Russia formally withdraws from INF nuclear treaty." Deutsche Welle, 3.dubna 2019. <https://www.dw.com/en/russia-formally-withdraws-from-inf-nuclear-treaty/a-47766621> (staženo 16.června 2023).
85. "Russia Migration Rate 1950-2023." Macrotrends. <https://www.macrotrends.net/countries/RUS/russia/net-migration>. (staženo 15.května 2023).
86. "Russia Sanctions Timeline." Radio Free Europe/Radio Liberty. <https://www.rferl.org/a/russia-sanctions-timeline/29477179.html>. (staženo 6. června 2023).
87. "Russia Vetoes UN Resolution on Crimea." New York Times, 16. Března 2014. <https://www.nytimes.com/2014/03/16/world/europe/russia-vetoes-un-resolution-on-crimea.html> (staženo 3.května 2023).
88. Salzburger Nachrichten. "Blaue Allianz: AfD und FPÖ beschließen Zusammenarbeit." 18.únor 2016. <https://www.sn.at/politik/weltpolitik/blau-allianz-afd-und-fpoe-beschliessen-zusammenarbeit-1731163> (staženo 21. března 2023).
89. Sächsisches Staatsministerium des Innern. "Wahlergebnisse Landtagswahl 2014." <https://www.wahlen.sachsen.de/landtagswahl-2014-wahlergebnisse.php> (staženo 19.března 2023).
90. "Statement by the NATO Secretary General on Russia's illegal and illegitimate actions in Ukraine." NATO. https://www.nato.int/cps/en/natolive/news_108100.htm. (staženo 4.května 2023).
91. Statista. "Politische Stimmung und Meinungen der Bevölkerung." <https://de.statista.com/themen/9239/politische-stimmung-und-meinungen-der-bevoelkerung/#topicOverview> (staženo 21. března 2023).
92. Süddeutsche Zeitung. "Frustration über Parteiführung: CDU-Mitglieder gründen Wahlalternative 2013." 5. října 2012. <https://www.sueddeutsche.de/politik/frust-ueber-partiefuehrung-cdu-mitglieder-gruenden-wahlalternative-2013-1.1486480> (staženo 21. března 2023).
93. Swedish Defence Research Agency (FOI). "A Rude Awakening: Political Extremism and Radicalization in Sweden." <https://aff.a.se/wp-content/uploads/2014/06/A-Rude-Awakening-FOI-2014-06-.pdf> (staženo 18.června 2023).
94. UNRWA. "United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East." <https://www.unrwa.org/> (staženo 12.května 2023).
95. "Verfassungsschutz beobachtet AfD nun bundesweit." Spiegel Online, 3. března 2021. <https://www.spiegel.de/politik/deutschland/rechtsextremismus-verdachtsfall->

- [verfassungsschutz-beobachtet-afd-nun-bundesweit-a-136d80ce-4549-4a23-8174-19ad70f20643](#) (staženo 22. března 2023).
96. Volkov, Denis. "The Evolution of Anti-Americanism in Russia." 22.června 2015. Carnige. <https://carnegiemoscow.org/commentary/60457>. (staženo 10.května 2023).
97. Vorländer, Hans. "Der Topos der Rechtspopulisten." Deutschlandfunk Kultur, 8.listopadu 2018. <https://www.deutschlandfunkkultur.de/afd-wettert-gegen-uno-migrationspakt-der-topos-der-100.html> (staženo 12.května 2023).
98. "Was die Anhänger rechtspopulistischer Parteien umtreibt." Süddeutsche Zeitung, 30.listopadu 2016. <https://www.sueddeutsche.de/politik/studie-der-bertelsmann-stiftung-was-die-anhaenger-rechtspopulistischer-parteien-umtreibt-1.3273071> (staženo 5.června 2023).
99. Zeit Online. "IMF Study: Greece Needs Debt Relief 'Far Beyond What Europe Has Been Willing to Consider'." 6.května 2015. <https://www.zeit.de/wirtschaft/2015-05/griechenland-iwf-euro-merkel> (staženo 20. března 2023).

TEZE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno: Karolína Mrázková		
E-mail: 37983231@fsv.cuni.cz		
Semestr: Letní Semestr 2023		
Akademický rok: 2022/2023		
Název práce: Ideová blízkost politické strany AfD k Putinovskému Rusku		
Předpokládaný termín ukončení (semestr, školní rok): Letní semestr - 2023		
Vedoucí bakalářského semináře: doc. PhDr. Tomáš Nigrin, Ph.D.		
Vedoucí práce: JUDr. Vladimír Handl, CSc.		
V čem se oproti původnímu zadání změnil cíl práce? Cíl práce se oproti původnímu cíli nezměnil.		
Jaké změny nastaly v časovém, teritoriálním a věcném vymezení tématu? Změny v časovém, teritoriálním a věcném vymezení tématu nenastaly.		
Jak se proměnila struktura práce (vyjádřete stručným obsahem)? V průběhu vypracování bylo nutné celkový koncept práce upravit a zkrátit.		
Jakým vývojem prošla metodologická koncepce práce? Metodologická koncepce práce zůstala stejná jako v dříve vypracovaném projektu práce.		
Které nové prameny a sekundární literatura byly zpracovány a jak tato skutečnost ovlivnila celek práce? V práci bylo nadále zpracováno více zdrojů od Alexander Häuslera, Frank Deckera, kteří se specializují na politickou stranu Alternative für Deutschland. Mimo to jsem také více pracovala se zdroji od Anne Applebaum a Petera Ruthlanda které přispěly k lepšímu pochopení & vypracování celkového tématu. Celkově tyto nové zdroje přispěly k detailnějšímu a lepšímu výzkumu.		
Charakterizujte základní proměny práce v době od zadání projektu do odevzdání tezí a pokuste se vyhodnotit, jaký pokrok na práci jste během semestru zaznamenali (v bodech): Práci bylo nutné zkrátit o zkoumání aktivit (v projektu bakalářské práce specifikovaných) konkrétních politiků a poslanců z politické strany Alternative für Deutschland v rámci rozsahu práce.		
Podpis studenta a datum: Karolína Mrázková, 18.7.2023		
Schváleno:	Datum	Podpis
Vedoucí práce		
Vedoucí bakalářského semináře		